

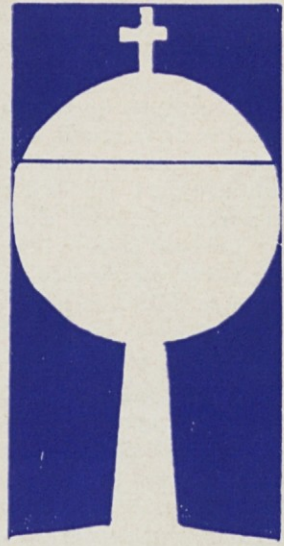
59964

duhovno življenje

LA VIDA ESPIRITUAL

1972
XXXIX

9

יהודה

Demetrio I, nuevo Patriarca de la Iglesia Greco-Ortodoxa

Al conocer la noticia de la elección del sucesor de Atenágoras en la persona de mons. Demetrio, como Patriarca Ecuménico de la Iglesia greco-ortodoxa, Pablo VI envió el neoelecto Patriarca el siguiente telegrama:

“En el momento en que asumís una pesada carga al servicio de la Iglesia de Cristo, nos complace manifestar a Vuestra Santidad nuestros mejores deseos acompañados de nuestra ferviente plegaria, y os aseguramos que hallaréis siempre en el obispo de Roma a un hermano amante, que desea seguir progresando hacia el día tan deseado por vuestro gran predecesor en que se sellará nuestra unidad plenamente hallada de nuevo.”

El nuevo Patriarca Ecuménico ortodoxo, elegido en la mañana del domingo, día 16 de julio, por el Santo Sínodo de la Iglesia greco-ortodoxa, nació en Turquía en 1914. Realizó sus estudios eclesiásticos en Grecia y en el Canadá. Fue ordenado sacerdote en 1942. Después de haber ejercido durante tres años el ministerio en el Irán, organizando allí una comunidad religiosa ortodoxa, gobernó de 1945 a 1965 la diócesis de Ferikoj (Estambul), y después de 1965 fue obispo auxiliar de Kurtulus en la diócesis ortodoxa de Estambul. Desde el último febrero era metropolitano de las dos islas turcas del Egeo, Imroz y Tenedos. Tiene 58 años.

Saludo del nuevo Patriarca al Papa:

“Implorando gracia y misericordia de la bondad de Dios para el gobierno de la Sacrosanta Cátedra Ecuménica, al asumir nuestra función patriarcal enviamos de corazón a Vuestra Santidad un saludo de amor en el Señor invocando de El una especial bendición. En el nombre del Señor.”

v
SLOMSEK

SLOVENSKI SVETNIK?

V nedeljo, 24. septembra, bo poteklo 110 let, odkar je ugasnilo zemsko življenje ene najkrepkejših slovenskih osebnosti, Antona Martina Slomška.

V škofu Slomšku, ki je zagledal luč sveta v župniji Ponikva na Štajerskem 26. novembra 1800 in umrl v 62. letu starosti v Mariboru, gleda slovenski narod iskrenega rodoljuba, ljudskega buditelja, slovita pisatelja, odličnega škofa-pastirja, neprekosljivega vzgojitelja in predvsem bodočega slovenskega svetnika.

Svetnik je sin svojega naroda. Iz naroda je izšel, med narodom je rasel. Z narodom je živel in trpel. Narod mu je vcepil svoj značaj, on pa je druge obogatil s pristno božjimi in človeškimi potezami.

Ko se je slavila 700-letnica smrti sv. Frančiška Asiškega, so ga Italijani, tako državni kot cerkveni krogi, poveličevali kot nekako posebljenost italijanstva.

Tako je Madžarom njihov kralj sv. Štefan vzor in znamenje madžarstva, je res „njihov“ svetnik; podobno Bonifacij in Rupert Nemcem, Patricij Ircem; Turibij, Roza iz Lime in Martin Porres Južnoamerikancem; vsakdo ve, kaj pomeni Francozom njihova devica Orleanska, kaj Čehom sv. Vaclav.

Narod brez višjih ciljev in plemenitih misli je mrtev. Njegovi svetniki — Italijani jih imajo samo v novem koledarju 37, Francozi 16, Španci 11, Nemci 8, Poljaki 4 — pa mu dvigajo dušo.

Če imajo torej drugi narodi „svoje svetnike“, zakaj bi Slovenci ne smeli imeti „svojega slovenskega svetnika“? Kar je namreč v našem ljudstvu blagega in plemenitega, je nekako v višji meri osredotočeno v Antonu Martinu Slomšku.

A. S.

Razodetje Kristusove resnice

Pastirsko pismo škofov Jugoslavije o veri

V prejšnji številki naše revije smo objavili prvi del pastirskega pisma, danes pa prinašamo njegov drugi del.

Mnogo ljudi je, ki bi si želeli razložiti svet in življenje brez ozira na posebno razodetje. Prizadevajo si, da bi s pomočjo svojega razuma in izkustva spoznali smisel nastanka, življenja, dela, trpljenja, zla, upanja, ljubezni, tragike in smrti. V veselju ne priznajo nikogar razen sebe. Prepričani so, da človeku nikoli ni nihče spregovoril, da ga nihče ni odrešil in da ga nihče ne ljubi.

Nasprotno pa so kristjani prepričani, da niso „sami v veselju“. Veseli so zaradi „najdragocenejšega dejstva“ in edine učinkovite svetovne novice — zaradi **BOŽJEGA RAZODETJA**.

Pri tem ne mislimo na razodetje v širšem pomenu beséde, po katerem se prek ureditve in zakonov narave v globinah in po zakonih vesti javlja na neki način Bog (prim. Rimlj 1, 19 in 2, 14). Tu mislimo na tisto razodetje, s katerim se je Bog pri-

bližal svojemu ljudstvu po prerokih in drugih navdihnjenih ljudeh, dokler ni končno spregovoril človeštvu po svojem Sinu. „Mnogokrat in na mnogotere načine je nekdanj Bog govoril očetom po prerokih, slednjič, te dni, nam je govoril po Sinu, ki ga je postavil za dediča vsega in po njem tudi naredil svet“ (Hebr 1, 1-12).

To „nepričakovano odpiranje božjega bitja“ (H. Urs von Balthasar) nam je prineslo vso blagodati božje ljubezni in skrbi za človeka. Bog je dejansko po Sinu razodel, v čem je skrivnost božjega in človeškega življenja, ko je razodel sam sebe in svoj načrt odrešenja. V njem, ki je sonce in luč sveta, je zasijala „milost in resnica.“ Resnica — to je čisto in živo spoznanje božjega bitja in božjih misli, človekove usode in njegovega cilja — je zasvetila vsakemu človeku, ki pride na ta svet (Jan 1, 9). Jezus Kristus je kot najpretnostnejše razodetje nadnaravnega sveta in Boga v naših besedah in prisodobah spregovoril veselo vest o

Bogu in o božjem načrtu, o človekovih tostranskih in onstranskih resničnostih, o predsmrtni in posmrtni usodi, o neizrekljivi skrivnosti božje ljubezni, o milostnem objemu in posinovljenju, o temnih brezni zla in zavrženosti, o zmagi in vstopu v hišo neminljive slave.

Kristus je o tem lahko govoril, ker je „tam in tu“, srednik med svetovi (1 Tim 2, 5), božji Sin in naš brat. „Boga ni nihče nikoli videl; edinorojeni Sin, ki je v naročju Očetovem, on je povedal“ (Jan 1, 18). Ko nam je razodeval Očeta, govoril o sebi kot Sinu, napovedoval Duha ljubezni, je lahko človeka prepričal, da ta ni ne osamljen ne preklet, ker se Bog zanj nenavadno zanima. Kristus je pripeljal ljudi v zvezo in skupnost z Bogom in jih vodil v kraljestvo resnice in luči (Kol 1, 3). Prikazal nam je

resničnost božjega kraljestva, ki ga gradi v nas, med nami in zaradi nas. Razodel je, da v to kraljestvo pridemo po zakoniku polne resnice, da ga zidamo z življenjem ljubezni, dokončujemo pa po smrti.

Kristus sam ni napisal niti črke svojega svetega oznanila. Pač pa je s Svetim Duhom navdihnil svete pisatelje, da so nam v evangelijih in apostolskih spisih ohranili bogato jedro veselega oznanila. Razen tega je „Bog z največjo dobrotljivostjo tako uredil, da vse tisto, kar je razodel v zveličanje vseh narodov, ostane za vedno neokrnjeno in pride do vseh rodov. Zato je dal apostolom zapoved, naj vsem oznanjajo evangelij kot vir vse in zveličavne resnice...“ (BR 7)

Apostoli so svojim naslednikom in UČENCEM izročili kot sveto dolžnost, da zvesti Kristusu in

Zlata maša svétnika Alojzija Košmerlja in župnika Antona Stanonika v Slovenski hiši v Buenos Airesu 9. julija 1972.

njegovemu Duhu ohranjajo in razlagajo celoten „zaklad resnice“ (prim. 1 Tim 6, 20).

Kristjani vedo, da Kristusovo razodetje ni izročeno in zaupano samo vrhovnemu učiteljstvu, ampak vsemu božjemu ljudstvu. To, kar Cerkev s pomočjo Svetega Duha veruje, isto vrhovno učiteljstvo jamči po posebni karizmi resnice. Jamči in ohranja. Ohranja neokrnjeno, ker zvesto ljubi Kristusa, ohranja ne na skrivaj, ker mora vse izročiti ljudem. Torej varuje in razlaga in vnaša vedno več luči v izročeno resnico in iz nje črpa moč za nove oblike in razmere življenja. Pri tem ima jo veliko vlogo misleci in bogoslovni učenjaki naše Cerkve. Brez pomoči bogoslovnih učenjakov... bi učiteljstvo težko prišlo do globokega in obsežnega znanja, kakršno mu je potrebno za popolno opravljanje njegovih dolžnosti“ (Pavel VI. teologom 1966). Če bogoslovni učenjaki pravilno prodirajo v Kristusovo resnico, škofje pa zvesto in pristno razlagajo izročeno božjo besedo, omogočajo tako srečanje ljudi z Bogom in pomagajo graditi Kristusovo telo.

Kdo bi smel samovoljno in po svojem okusu karkoli spremeniti v Kristusovem izročilu, ko je prepričan, da je to zares sporočilo samega Boga?

Bo še

Apostolat med težko bolnimi nekatoličani

Že skoro trideset let se vrši posebne vrste apostolat med dobro razpoloženimi nekrstjani ali pa tudi med indiferentnimi kristjani. Gre za „molitveno karto“. Daje se v roke takšnim poganom ali nekdanjim kristjanom, ki imajo dobro voljo, ki pa zaradi okoliščin ne morejo prejeti krsta ali pa odklanjajo duhovnika. Posebno se ta apostolat vrši po bolnišnicah, hišah duhovnih vaj in podobnih ustanovah. Njih namen je pomagati vsem tistim, ki se nahajajo bolj ali manj blizu smrti, da dosežejo večno življenje. Temelji ta apostolat na veri, da Bog hoče zveličanje vseh ljudi in nikoli ne zavrne resnično skesanega srca.

Molitev natisnjena na karti se imenuje „univerzalna molitev“. Je kratka, lahko razumljiva in primerna za ljudi vseh položajev in religij. Vsebuje vse tisto, kar je potrebno za tako imenovani krst želja: dejanje vere, ki se nanaša na osnovne resnice krščanske vere, dejanje upanja, ljubezni in popolnega kesanja (resnično žalost nad grehi, ker je bil z njimi žaljen Bog). Seveda ni zadosti, da se karta samo da v roke bolniku, treba mu je prigovarjati, da molitev na njej čim pogosteje, če se da vsak dan, iskreno zmoli.

Spoved v življenju kristjana

Misli pastirskega pisma avstrijskih škofov

(Današnja Avstrija šteje sedem milijonov prebivalcev; med njimi je nad šest milijonov katolčanov rimskega obreda in majhno število katolčanov vzhodnega obreda. Drugo večjo versko skupino tvorijo evangeličani različnih sekt in jih je okoli 400.000. Avstrija je torej v pretežni večini katoliška dežela.)

Cerkev — kraj sprave

Avstrijski škofje začenjajo svoje pastirsko pismo z besedami: „Čeprav na prvi pogled to pastirsko pismo nima nič skupnega z veseljem, vendar po zgledu apostola Pavla, ki je v tem smislu pisal korintski verski občini, skušamo prispevati k vašemu veselju, v kolikor veselje v polnem pomenu besede ni mogoče brez

pokore in očiščenja, brez milosti in usmiljenja.“

Potem ko škofje ugotovijo, da božje kraljestvo dosega svojo polnost v miru, ljubezni in življenju, ki ga nam daje Jezus in da je prav Jezus pravo, resnično veselje, je pa obenem tudi visoko znamenje očiščevanja, sprave in kraj zveličanja. Z vso svojo dejavnostjo, z oznanjevanjem evangelijskega, z delitvijo sv. zakramentov ne dela drugega, kot da vabi ljudi, da se spreobrnejo in spravijo z Bogom in z ljudmi; kdor pa je spravljen z Bogom in ljudmi, nosi v sebi mir. Tako je Cerkev kraj sprave in miru med Bogom in človekom, prinaša mir in veselje vsem ljudem, vsem rodovom in vsem narodom.

Cerkev pa se dobro zaveda, da

na žalost obstoja tudi zlo in greh, ki moti in pretresa božji in človeški red. Grehi, kot so krivičnost, mrzla sebičnost, zavestna laž, nebrzdane strasti, ki človeka globoko ponižujejo, nezvestoba in sovražstvo, povzročajo trpljenje in nemir v soljudeh. Poleg tega se opaža vedno pogosteje nebrzdano teženje po vseh udobnostih, ki jih ustvarja človeška iznajdljivost, po vseh užitkih, ki godijo človeški počutnosti in jih v vedno večji obilnosti nudi sodobni svet, zavajajo tudi v težke pregrehe, ki jih ljudje skušajo pokriti z molkom in pozabljajo, da so prav ti težki grehi popolni odklon od božjega reda in trgajo zvezo med Bogom in človekoni.

Kolektivni grehi našega časa

Poleg osebnih grehov današnjega človeštva, škofje opozarjajo tudi na njegove kolektivne grehe, kot so izkoriščanje sočloveka, posameznih skupin in stanov, brezbriznost do vprašanj tretjega sveta, nezanimanje za vprašanje življenjskega prostora naraščajočega človeštva, rasni predsodki in zapostavljanje, pa naj gre za Jude ali inozemske delavce v deželi.

Ves svet, vse človeštvo je naš bližnji sosed in nihče ne sme biti brezčuten in brezbrizen za stiske in potrebe drugih ljudi, ki trpijo pomanjkanje, stradajo, so brez strehe, nimajo dela, ne zaslužka, so oropani svobode, so zaslužnje-

ni in zatirani, so kulturno in gospodarsko zaostali, žive v nevednosti, pogrešajo vse pridobitve sodobnega človeškega napredka.

Današnje človeštvo kar tekmuje v proizvodnji novih dobrin in uporabnih naprav ter predmetov; svetovni trgi se z njimi polnijo, zato na drugi strani nastaja potreba po vedno večjem konsumu in potrošnji. Od tod ta hrupna in vsiljiva propaganda, ki ponuja ljudem vedno nove izdelke in naprave, v ljudeh pa budi in izziva vedno močnejše težnje in želje po vsemogočih udobnostih, po vsakovrstnih zabavah in užitkih, po nečimrnostih in norostih vsakokratne mode v oblačenju, brez ozira na dostojnost, spodobnost in krščansko nramnost. Vse to odvraca ljudi od netvarnih, duhovnih vrednot, jih dela prenasičene vsega posvetnega, snovnega, jih napravlja zdolgočasene in naveličane, ubija v njih veselje do dela in življenja. Vsi, ki širijo to posvetno propagando in oni, ki ji nasedajo in podlegajo, so so krivi na pozunanjenosti in novostnosti današnjega človeka, ki se ne more dokopati do razumevanja resničnega smisla, dragocnosti in resnosti človeškega življenja na zemlji, temveč se vedno bolj oddaljuje od Boga in se utablja v snovnem uživanju.

„Kaj pomeni spreobrnienie?“ vprašujejo škofje v pastirskem pismu. Na vprašanje sami odgovarjajo rekoč, da spreobrnienie“

vsebuje priznanje lastne krivde, vzeti resno Boga in njegovo voljo, vršiti spokorna dela. Taka spokorna dela morejo biti tudi težave in trdote življenja, sožitje z odurnimi in hudobnimi ljudmi, življenje v tesnem prostoru, življenje v mestnem vrvežu in hrupu, težko delo. Opravljajo spokorna dela, kateri podpirajo potrebne z denarjem, hrano, obleko, nudijo pomoč zaostalim slojem, nerazvitim deželam itd. Najučinkovitejša pokora pa je spreobrnjenje, ki vodi do sprave z Bogom.

Pomen in potreba spovedi

Nadalje škofje omenjajo, da se po mnogih avstrijskih župnijah obhaja spokorno bogoslužje, kar je hvale vredna navada, ker pomaga ljudem temeljito izpraševati si vest, budi v njih zavest lastne odgovornosti, zbuja spokornega duha in pravilno usmerja njihovo vsakdanje življenje in ravnanje. Poudariti pa je treba, da se v takem spokornem bogoslužju ne more dati zakramentalne odveze onim, ki se zavedajo smrtnih grehov. Zanje je potrebna osebna spoved, samo v njej morejo dobiti odvezo od smrtnih grehov.

Osebna spoved daje poleg tega spokorniku pomoč, da si temeljito izpraša vest, prav spozna in prizna svojo krivdo, mu nudi potrebni pouk, pojasnila v dvomih in koristne spodbude ter napotke

za njegovo bodoče krščansko življenje.

Škofje omenjajo tudi razvado, ki so jo vpeljali po nekaterih avstrijskih župnijah, da namreč duhovniki spovedujejo vernike v zasebnih stanovanjih. Toda ne smemo pozabiti, da ni postavil Jezus spovedi pred vsem kot priložnost za razgovor, kakor da bi imela spoved psihološke namene, temveč je sv. spoved v prvi vrsti zakramentalno in liturgično dejanje. Sv. spoved spokorniku odkriva Jezusa, ki je pot, katera vodi k Očetu, mu vrača božje prijateljstvo in njegovo bližino. To se uresničuje v tesni zvezi s Cerkvijo in skupnostjo, v središču katere je Kristus pričujoč: tu ne gre zgolj za pravila in zakone, temveč za samega Kristusa, ki je v središču naše vere.

Kdor živi v Kristusu, pravi sv. Pavel, postane nova stvar, novi človek. Verovati v odpuščanje je mogoče samo, če verujemo v Kristusa in v njegovo vstajenje od mrtvih: na ta način je pokora in vsaka druga prošnja za odpuščanje grehov dejanje vere v vstajenje.

M. I.

Pet let po encikliki

„O delu za razvoj narodov“

Papež Pavel VI. je na veliko noč, 26. marca 1967, izdal okrožnico „O delu za razvoj narodov“ Tednik L'Osservatore Romano v španskem jeziku tedaj, ko je ta okrožnica bila objavljena, še ni izhajal. Zato je ob petletnici njene izida v velikonočni številki, 2. aprila 1972, objavil to važno okrožnico v španščini. S tem je opozoril vse narode, ki govorijo španski jezik, na izredno važnost in sodobnost te okrožnice.

Pred petimi leti je bila objavljena ta papeževa okrožnica, ki je opozorila ves svet na bedo, v kateri žive zaostali, nerazviti narodi ali narodi, ki nimajo sami v sebi moči, da bi prišli do višjega razvoja. V tem času se beda in lakota med temi narodi nista zmanjšali, ampak še povečali. Revni narodi so ostali revni, bogati pa postajajo vedno bolj bogati. Bogati narodi so v svojem razvoju imeli pred očmi samó sami sebe, na manj razvite narode niso mislili. Zato jim njihov razvoj ni prinesel tistih sadov, ki so jih pričakovali.

Kljub temu pa je okrožnica „O delu za razvoj narodov“ spolnila svojo važno nalogo. Prebudila je

novi, bolj živo zavest odgovornosti vseh ljudi na svetu za tiste narode, ki jim manjka primerne hrane in izobrazbe. Te narode so začeli imenovati „tretji svet“. Da bi jim zagotovili primerno izobrazbo in jih rešili revščine, so začeli na papeževo pobudo ustanavljati zasebne, narodne in mednarodne organizacije.

Okrožnica — svarilni klic

Okrožnica o delu za razvoj narodov je bila preroški, svarilni glas Kristusovega namestnika na zemlji, ki je opozoril vse ljudi na zemlji na velike, nevarne rane v današnji človeški družbi in pozval vse človeštvo na skupno delo, da se zmanjšajo krivice, trpljenje in beda tistih narodov, ki nimajo primerne hrane in izobrazbe, pa tudi ne zmožnosti, da bi to dosegli sami s svojo močjo. Ta okrožnica zavrača sebičnost in pretirano samoljubje posameznih ljudi in različnih skupin človeške družbe in resno opozarja na skupno odgovornost vseh ljudi. Ne mogočnjaki ne nazadnjaki niso zavarovani pred razburkanimi valovi današnje neurejene človeške družbe.

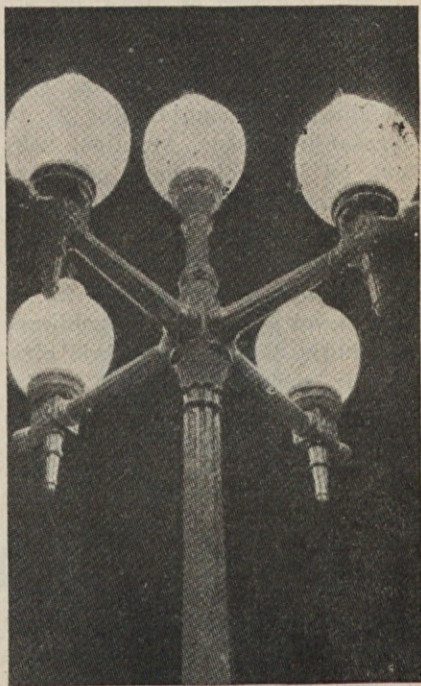
Papeški glasovi in resni opomini so zbudili spečo vest vseh ljudi in v njih oživili zavest skupne odgovornosti. Zdaj počasi prodirajo v srca vseh, ki ljubijo resnico, pravico in ljubezen. Vsebinska te okrožnice je tako resna, važna in sodobna, da se ji nihče, kdor je blage volje, ne more upirati. Pet let njene zgodovine je mnogo premalo, da bi mogli spoznati vso njenó globino.

Potreba vzajemnega napora za napredek

S svojo okrožnico o delu za razvoj narodov je papež Pavel VI. tudi globoko posegel v sožitje, medsebojno razmerje in razumevanje med narodi. Odkril je v njej pravo sliko njihovega današnjega življenja. V njej je dal jasna navodila tudi za delo za pravilen razvoj narodov. „Pogodbe po prostem dogovoru pogodbenikov je treba podrediti zahtevam naravnega prava.“ To velja tudi za mednarodne pogodbe. „Prosta izmenjava blaga je pravična le tedaj, kadar je v skladu z zahtevami socialne pravičnosti.“ Ko govori o vzajemnosti med narodi, opozarja tudi na skupne dolžnosti. Ločilno steno med narodi, ki so že razviti in med narodi, ki so šele na poti razvoja, je treba podreti. Vsi narodi so med seboj odvisni in podrejeni нравni postavi. Vsi imajo pravico živeti v redu, miru in svobodi. Skupno morajo iskati pripomočkov za ureditev življenja med

narodi. Milijardi ljudi na svetu, ki strada, mora odgovarjati drugih tisoč milijonov ljudi, ki žive v blagostanju in izobilju. Pomagati jim morajo, da se bodo mogli razviti in se tako rešiti bede. Papež v svoji okrožnici ne obsoja pravilnega napredka; hoče le, da bi bil v blagor vsem ljudem.

Okrožnica je torej odkrila resnično podobo vsega današnjega neurejenega socialnega življenja. Opozorila je, da so vsi posamezniki in vsi narodi dolžni sodelovati pri reševanju socialnega vprašanja. Bogati in revni morajo vza-

jemno reševati današnje družbo nereda, sovraštva in bede.

Cerkev je učiteljica in vodnica človeštva k večni sreči. Njen cilj je nadnaraven in izvenčasoven. Kristus je ustanovil Cerkev zato, da ustanavlja in širi na zemlji nebeško, božje kraljestvo. V politiko držav se ne vmešava. Vendar ker živi v času, v zgodovini, se mora zanimati tudi za usodo ljudi na zemlji. Zato se udeležuje vseh prizadevanj in podpira vse skupne napore človeštva za ureditev današnje družbe in izboljšanje življenja narodov, ki so v bedi.

Vsi ljudje — ena družina

Cerkev je z okrožnico o delu za razvoj narodov postavila naše zanimanje v središče današnjega socialnega vprašanja. Ker je to vprašanje splošno, vesoljno, zahteva od ljudi skupnega odgovora in skupnega reševanja. „Človek je tudi član družbe: pripada vesoljnemu človeštvu. K takemu polnemu razvoju ni poklican le ta ali oni človek, marveč so poklicani vsi ljudje. Tako se porajajo civilizacije, rastejo in umirajo... Zato smo vezani na vse in ne smemo pustiti v nemar misli na tiste, ki bodo za nami povečali človeško družino. Vesoljna vzajemnost je za nas resničnost in dobrot, pa je tudi dolžnost“ (Okrožnica za razvoj narodov, 17).

Napredek človeštva, ki ga ne moremo tajiti, potrjuje duhovno, versko, božjo resnico o edinosti

človeštva. Ta resnica je podlaga pravega življenja človeške družbe. Vsi ljudje smo ena družina. Vsi imamo isto človeško naravo, iste dolžnosti in pravice. Zato različenost rodú, narodnosti in celin ne sme ovirati in ločiti medsebojnega sodelovanja med narodi. Narodi se morajo spoznati med seboj. Ne smejo biti več med seboj tujci. Prav zato, ker se je npravna vest v ljudeh prebudila, postajajo razlike med bogatimi in revnimi narodi vedno bolj nevzdržne in neznosne. Ta razlika neti prepire, jezo in upore. Zato je treba iskati novih načinov ureditve človeške družbe.

Današnja civilizacija je preveč potopljena samo v zemeljske dobrine. Urediti hoče človeško življenje brez Boga. Zato zatemnjuje človeštvu pot do njega. Zagarja človekoljubnost, ki streže samo telesu, prezira pa dušo. Le prava človekoljubnost priznava, da je Bog podaril človeku življenje. Zato je odvisen od njega in miren in srečen le tedaj, če počiva v njem. Človekoljubje, ki odklanja Boga in duhovne, večne vrednote, je nečloveški. Človeštvo more rešiti le pravi humanizem, le tisto človekoljubje, ki mu posreduje Boga in večne vrednote.

Okrožnica o delu za razvoj narodov se odlikuje po svojem npravnem, pravilnem gledanju na človeka, na družino, na delo in na vzgojo. Zato jo je treba ponovno brati in premišljovati. Z njo pa

pež poziva vse ljudi, vse narode k vzajemnemu, skupnemu, treznemu, urejenemu delu za napredek narodov, za njihovo rešitev iz pomanjkanja in bede, nevednosti in umrljivosti zaradi nalezljivih bolezni in zaradi nizkega življenjskega stanja.

Ne smejo bogati, mogočni narodi trošiti svojega premoženja ne za veseljačenje pa tudi ne za preveliko oboroževanje, dokler tisoče ljudi, ki so šele v začetku razvoja, gleda smrti v obraz. Vendar okrožnica ne zagovarja brezdelja ali mnenja, da bi narodi, ki še niso dosegli pravega napredka, morali živeti samo na stroške bogatih narodov. Nikakor ne! Hoče le zagotoviti manj razvitim narodom tako pomoč, da bi se mogli sami dvigniti na stopnjo človeku primerne življenja. Zagovarja torej pravo, нравno človekoljubje.

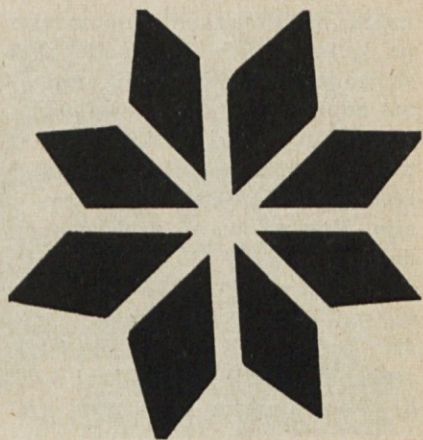
Zakladnica nauka in smernic

Papež Pavel VI. uči v tej okrožnici v imenu Cerkve, kot najvišji predstavnik njene učiteljske oblasti. Tvarino za to okrožnico so mu dajali bogati zakladi njegovega bistrega duha, njegove osebne skušnje in natančno poznanje življenja narodov, ki so še na nizki stopnji svojega razvoja. Spoznal je njihove življenjske razmere na potovanjih v Južno Ameriko, v Afriko, v Palestino, v Indijo in še druge dežele bližnjega in daljnega Vzhoda.

Skupno življenje narodov res ni ma pred seboj z rožami posutih poti. Vojske, državni neredi, spori in prepiri, duhovne napetosti, beda, lakota in nevarne bolezni ga na mnogih krajih ogrožajo. Vse to budi vedno večjo zavest odgovornosti v ljudeh. Evangeljski nauk vedno bolj osvaja in prešinja mladino na celinah, kjer vlada lakota in kosi mlade cvetove smrt. Mednarodne ustanove že delujejo in na svoj način rešujejo vprašanja lakote in primerne prehrane ljudi, ki stradajo. Med njimi je na odličnem mestu Papeški odbor: „Pravičnost in mir“.

Četudi nauk te izredno važne okrožnice ni mogel prodreti v duhovno zapuščeni in zaprti svet, bo ta papeška listina ostala neizčrpana zakladnica glavnih načel, navodil in smernic za pravilno in pravično ureditev sveta in človeške družbe.

Priredil Gregor Mali

Dogma in teologija

V naših razmišljanjih o veri smo se v mesecu juliju ustavili pri nekaterih novejših verskih zmotah glede Kristusovega učlovečenja in skrivnosti svete Trojice, ki jih je Cerkev po kongregaciji za verski nauk obsodila, ne da bi zaenkrat njim, ki jih širijo, naložila kakšno kazen. Če bi pa učitelji teh zmot v svojem zmotnem učenju trdovratno vztrajali, bo najvišje cerkveno učiteljstvo, kakor že tolikokrat v zgodovini, prisiljeno, uporabiti proti njim strožje mere, tudi kazen izobčenja. Omenjene verske zmote so namreč tako nevarne, da ogrožajo samo bistvo krščanske vere.

To neodgovorno teološko učenje, ki se v naših dneh vedno bolj širi, izvira iz pretirane samozavesti, po kateri naj bi bilo polje raziskovanja tudi v teologiji popolnoma odprto in brez slehernih omejitev. Teolog, ki čuti v sebi ta poklic, naj bi ne bil vezan ne na cerkveno učiteljstvo ne na tradicijo. Kar po svojih raziskovanjih dožene in po svoji sodbi za resnično spozna, to lahko tudi objavi, naj bo to cerkvenemu učiteljstvu po volji ali ne. To smo lahko spoznali iz naših razmišljanj o holandskem Novem katekizmu, kjer

njegovi avtorji vztrajajo v svojih trditvah in ne marajo vnesti v prvotno zamišljeni in natiskani tekst dopolnil in popravkov, katere jim je cerkvena komisija kardinalov predložila.

Kar se danes, v tej dobi človeškega napredka in neodvisnosti, težko prenaša, je vztrajanje Cerkve na neokrnjenosti verskega zaklada, ki ga ji je Kristus izročil. Ta njena dogmatičnost, nezlomljiva pravovernost, se zdi modernim duhovom nesodobna in nesprejemljiva. Že samo ime dogma zbuja v njih nevoljo in odpor. Iz tega odpora proti cerkveni oblasti na področju vere in morale izvirajo vse težave v sedanjem življenju Cerkve in človeške družbe.

Gotovo je, da razodete resnice vere presegajo naše umske zmožnosti, ker so pač iz nadnaravnega reda. In tudi to je res, da njih poznanje in sprejetje zahtevata od človeka marsikatero moralne obveznosti, žrtve in zatajevanja. Odtod prizadevanje, da se verski in moralni nauk Cerkve prilagodita mišljenju in navadam sedanjega sveta.

Poglejmo, kako Cerkev o vsem tem sodi.

Krščanska vera temelji na božjem razodetju

V dogmatični Konstituciji o božjem razodetju takole uči o tem 2. vatikanski koncil: „Sveti zbor izpoveduje, da je mogoče z naravno lučjo razuma iz stvari z gotovostjo spoznati Boga, začetnika in smoter vseh stvari. Uči pa, da je treba pripisati njegovemu razodetju, da morejo ljudje to, kar ni v področju božjih stvarnosti človeškemu razumu samo po sebi nedosegljivo, tudi v sedanjem stanju človeškega rodu vsi hitro spoznati s trdno gotovostjo in brez vsake zmotne primesi.“

„Bog je namreč sklenil, da se v svoji dobroti in modrosti razodene in oznani skrivnost svoje volje. Po tem razodetju nevidni Bog iz obilja svoje ljubezni nagovarja ljudi kot prijatelje in z njimi občuje, da jih povabi in sprejme v svojo skupnost. Najgloblje resni-

ce o Bogu in človekovem zveličanju pa nam po tem razodetju zasije v Kristusu, ki je obenem srednik in polnost vsega razodetja.“

„Kar je Bog razodel v zveličanje vseh narodov, je z največjo dobrotljivostjo tako uredil, da ostane za vedno neokrnjeno in pride do vseh rodov. Zato je dal Kristus Gospod apostolom zapoved, naj evangelij, ki ga je izpolnil in z lastnimi usti objavil, vsem oznanjajo kot vir vse in zveličavne resnice ter nramnega življenja in jim tako delijo božje darove. To so zvesto izvrševali apostoli, ki so z ustnim oznanilom, z zgledi in naredbami izročili, kar so sprejeli iz ust, razgovorov in del Jezusa Kristusa ali pa so se naučili iz navdih Svetega Duha, kakor tudi apostoli in apostolski možje, ki so po navdihu istega Svetega Duha zveličavno oznanilo zapisali.“

Pomočnica
kristjanov

„Da bi se pa evangelij za vedno ohranil v Cerkvi neokrnjen in živ, so apostoli zapustili naslednike škofove in jim izročali svoje učiteljsko mesto. To sveto izročilo in Sveto pismo obeh zavez sta kakor ogledalo, ki v njem Cerkev kot romarica na zemlji zre Boga, od katerega vse sprejema, dokler ga ne bo dosegla v gledanju iz obličja v obličje, kakršen je (Prim. I Jan 3. 2).“

„Tako se mora po nepretrganem nasledstvu do konca časov ohraniti apostolsko oznanilo, ki je na poseben način izraženo v navdihnenih knjigah. Zato apostoli, ki izročajo, kar so tudi sami prejeli, opominjajo vernike, naj se držijo izročil, ki so jih prejeli, bodisi po govoru bodisi po pismu (prim. 2 Tes 2, 15), in naj se borijo za vero, ki jim je bila enkrat izročena (prim Judo 3). Kar pa so apostoli izročili, obsega vse tisto, kar naj bi pospeševalo sveto življenje božjega ljudstva in pomnoževalo vero. In tako Cerkev s svojim naukom, z življenjem in bogočastjem trajno ohranjuje in vsem rodovom posreduje vse, kar je sama, vse, kar veruje.“

„To izročilo, ki je od apostolov, napreduje v Cerkvi ob podpori Svetega Duha: raste namreč spoznanje izročene stvari in besed po razmišljanju in proučevanju vernikov, ki jih premišljujejo v svojem srcu, po notranjem spoznanju duhovnih stvari, ki so ga deležni in po oznanjevanju tistih.

ki so prejeli s škofovskim nasledstvom zanesljivo karizmo resnice. Cerkev namreč vztrajno teži v teku stoletij k polnosti božje resnice, dokler se v njej ne dopolni božje besede.“

„Sveto izročilo in sveto pismo sestavljata en sveti zaklad božje besede, ki je bil izročen Cerkvi in katerega se oklepa vse sveto ljudstvo, zedinjeno s svojimi pastirji, in vztraja v skupnosti, v lomljenju kruha in v molitvi (prim Ap. dela 2, 42), tako da vlada edinstveno soglasje škofa in vernikov v stanovitnosti, v življenju in v izpovedi izročene vere.“

„Oblast verodostojno razlagati pisano ali izročeno božjo besedo je zaupana živemu učiteljstvu Cerkve, ki uveljavlja svojo avtoriteto v imenu Jezusa Kristusa. To učiteljstvo pa ni nad božjo besedo, ampak ji služi, ker uči le, kar je izročeno, kolikor to po božjem naročilu in ob podpori Svetega Duha pobožno posluša, sveto čuva in zvesto razlaga ter črpa iz tega enega zaklada vere vse, kar predlaga, da je treba verovati kot od Boga razodeto.“

„Je torej jasno, da je sveto izročilo, sveto pismo in cerkveno učiteljstvo po premodrem božjem sklepu tako med seboj povezano in združeno, da ni enega brez drugega in da vse skupaj, vsako na svoj način, pod vodstvom enega Svetega Duha, učinkovito prispeva k zveličanju duš“ (R 1-10).

Dogma

Iz teh jasnih in prevažnih izjav zadnjega koncila vsak lahko vidi, kakšne so pravice Cerkve in kakšne njene svete dolžnosti glede zaklada verskih resnic. Iz tega nauka nezmotljive Cerkve tudi lahko spoznamo, kaj so verske dogme.

Z besedo dogma se v Cerkvi izraža in označuje izrecna definicija in objava gotove razodete resnice, katero Cerkev predloži vsem vernikom v verovanje in jo z jasnimi naukom utemelji in obrazloži ter jo tako zavaruje proti napačnemu umevanju in zmotni razlagi.

Največ verskih dogem je bilo proglašanih proti krivoverskim zmotam in to navadno po vesoljnih cerkvenih zborih. Dogmi o brezmadežnem spočetju in vnebovzetju Device Marije pa sta bili proglašeni po papežu kot vrhovnem, nezmotljivem učitelju in čuvarju verskega zaklada. Njegovo najvišjo učiteljsko, pastirsko in vladarsko oblast nad vesoljno Cerkvijo je proglasil 1. vatikanski cerkveni zbor, leta 1870.

Kot smo videli v zgoraj omejenih izjavah zadnjega koncila in iz zgodovine dogme o Marijinem vnebovzetju, slovesna definicija gotovih resnic pod vplivom Svetega Duha dolgo časa dozoreva. Proglašene so, kadar pride za to čas, določen po božji previdnosti. Slovesno proglašenje verskih resnic ni nekaj vsakdanjega v življenju Cerkve. Vsakdanje in red-

no učiteljsko službo vrši Cerkev po rednem potu, s pridigo, z dekreti, enciklikami, pastirskimi listi in podobno. Kot verni kristjani se moramo po teh rednih naukih in navodilih cerkvenih predstojnikov vsi v svoji vesti ravnati.

Glede dogmatičnih verskih definicij pa velja, da jih moramo sprejeti in verovati tako in popolnoma, kakor jih cerkveno učiteljstvo objavi in predloži. Razlog za to je v božji avtoriteti, ki je Cerkvi dana po Kristusu, tako škofovskemu zboru kot papežu samemu. V tem pogledu so jasne Kristusove besede: „Kdor vas posluša, mene posluša“ (Lk 10, 16). Petru in njegovim naslednikom papežem velja Gospodova obljuba: „Ti si Peter-Skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala“ (Mt 16, 18). V verni poslušnosti najvišjemu cerkvenemu učiteljstvu ne sme biti nobenega prostovoljnega in preišljenega

Teolog Karl Rahner

dvoma in nobeno filozofsko ali teološko razmišljanje, ki bi razodetemu nauku nasprotovalo, ni v teh stvareh upravičeno. Za vse kristjane, torej tudi za filozofe in teologe, veljajo Kristusove besede: „Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen“ (Mr 16, 16).

Teologija

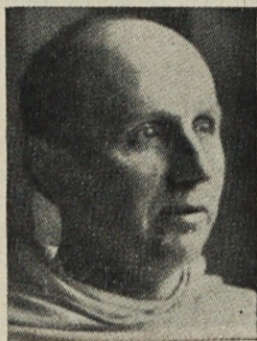
Sveta teologija — tako jo Cerkev v spoštovanju naziva — je znanost o Bogu in o božjih rečeh. „Temeljiti mora v napisani božji besedi in obenem v svetem izročilu kot na trajnem temelju in se iz njega kar najbolj krepi ter stalno pomlaja, ko z lučjo vere raziskuje vso resnico, ki je skrita v Kristusovi skrivnosti“ (R 24).

Cerkev potrebuje teološko raziskovanje. Nikoli ga ni prepovedala ali ovirala, ampak ga stalno priporoča, podpira in pospešuje. Velike dogmatične definicije so dozorele po trajnih in resnih teo-

loških proučevanjih svetih očetov in bogoslovnih učiteljev. Zanimivo je videti v zgodovini Cerkve, da so najgloblja teološka dognanja prispevali teologi-svetniki. Njihova teološka dela še danes služijo Cerkvi kot zanesljiva podlaga. Tako npr. zadnji koncil v dekretu o duhovniški vzgoji izjavlja, da je v dogmatiki sv. Tomaž Akvinski še vedno vzor in vodilo.

Glede teološkega znanstvenega raziskovanja širokosrčno govori zadnji koncil v svoji pastoralni konstituciji: „Tisti, ki se v semeniščih in na univerzah ukvarjajo s teološkimi vedami, naj se trudijo za to, da bi v skupnih prizadevanjih in ob izmenjavanju svojih pogledov sodelovali z odličnimi strokovnjaki drugih znanstvenih področij. Teološko raziskovanje naj teži za globokim spoznanjem razodete resnice, hkrati pa naj ne zanemari stika s svojim časom, da bo moglo ljudem, ki so izobraženi v raznih strokah, olajšati boljše in obsežnejše poznanje vere.“

Cerkev torej resno in odgovorno teološko raziskovanje priporoča vsem, ki jim je dan tozadevni dar, klerikom in laikom. Njena želja je, da bi se s temeljitim proučevanjem krščanske resnice približale pojmovanju sedanjega časa in se morda našli zanje primerni izrazi, ki bolje ustrezajo mišljenju modernega človeka. Eno je izražanje, to je oblika, v kateri se verska resnica podaja, drugo pa je njeno bistvo — to je ob za-

Theolog Yves Congar

četku zadnjega koncila jasno izjavil papež Janez XXIII. Glede bistva ali jedra razodetih resnic Cerkev pač ne more dopustiti nobene spremembe.

Mnogi moderni teologi, od katerih nekateri javno izjavljajo, da nič več ne molijo, pa se v svojih spisih, ki jih objavljajo brez predhodnega cerkvenega dovoljenja, nič ne pomišljajo spreminjati ne samo tradicionalnih oblik, s katerimi Cerkev verske resnice označuje, ampak spreminjajo in po svoje razlagajo sámo bistvo teh resnic in moralnih načel ter jih nadomeščajo z drugimi, naravnimi resnicami. Tako se zanikujejo ali napak razlagajo dogme o izvirnem grehu, o vednem devištvu, brezmadežnem spočetju in vnebovzetju Device Marije, resnična in dejanska pričujočnost Jezusova v svetem Rešnjem Telesu, potreba spovedi za odpuščanje smrtnih grehov, dejstvo pekla, nezmotljivost vrhovnega cerkvenega učiteljstva, nadnaravni red milosti, resničnost Kristusovega vstajenja, da, celo zgodovinskost njegovega bivanja. Na področju krščanskega življenja pa se zanikuje višja vrednost devištva in Bogu posvečenega življenja nad zakonom, se spodbija nerazdružljivost zakonske zveze, se zagovarja dovoljenost predzakonskega razmerja in se postavlja v dvom sam pojem greha, ves nadnaravni in tudi naravni pravni red. Če že obstoj kakšen greh, je to le greh proti

socialni pravičnosti. Tako se skuša razložiti vso krščansko vero in moralo z zgolj naravnega, človeškega stališča, brez božjega vpliva in posredovanja. V tem smislu se govori in piše o smrti Boga.

V vsem tem je globoka kriza Cerkev na teološkem področju, kriza vere, v kateri vidijo mnogi resni teologi znamenje bližajočih se velikih verskih odpadov.

Mi trdno verujemo in zaupamo, da bo Cerkev po Jezusovi obljubi tudi to krizo premagala. Je pa potrebno, da smo nanjo opozorjeni in se ne damo begati od novotarij, ki ogrožajo našo vero in naše nadnaravno življenje.

Slehernemu kristjanu velja v naših dneh opomin, ki ga je apostol Pavel naslovil učencu Timoteju: „Čuvaj, kar ti je izročeno, in ogiblji se posvetnih praznih govoric in nasprotnih trditev vede, po krivici tako imenovane, katere so se nekateri držali in so glede vere zabredli“ (1. 6. 20-21).

Alojzij Košmerlj

Teolog Henrik de Lubac

France Kramarič

Žrtev brezbožnega komunizma

Ob 30-letnici njegove smrti

Pred začetkom tragičnih, temnih dni, je stal g. France na strehi cerkve na Križni gori, zroč na Loško dolino pod seboj. Kot golobi so ždele vasi, obdane s sadnim drevjem, obkrožene z vencem zelenih gozdov, v ozadju Snežnik. Kolikokrat smo delali načrte, da bomo šli na njegov vrh, ko pride svoboda, kajti delila ga je krivična meja od doline.

Podlož, starodavni Lož, Stari trg s farno cerkvijo sv. Jurija, Markovec, Vrhnika, Knežja njiva, Pudob, Iga vas, Viševek, Podgora, višje Vrh, Babna polica, Gornje in Spodnje Poljane, pa spet nižje Kozarišče, Šmarata, Nadlesk. Podcerkev, Dane s Škriljami in zopet višje Klance, Gornje Jezero in Bloška polica.

Povsod so živeli ljudje, bili borbo za vsakdanji kruh s skopo kraško zemljo, gozdarili, tihotapili čez bližnjo mejo, se selili v tujino za koščkom boljšega kruha.

Bila je čista pšenica med njimi; ni manjkalo ljulke.

Za vse je molil g. France, za vse je imel besedo, vsakemu je pomagal v sili, saj v sili in v potrebi so se zatekali v cerkev ljudje že iz davnih časov. Sila in po-

treba pa sta v takratnih letih tako narastli, da so usahnile solze, da so onemele ustnice mater in žena.

Gorele so vasi, padali so fantje in možje, padale žene in dekleta. Umirali so na Rabu, v Gonarsu. na Ustiki in po nemških taboriščih. Umirali na pragovih domačih hiš, na plodnih njivah, na zelenih senožetih in lazih, po temnih gozdovih, po kraških jamah.

G. France je rotil: Ljudje, pametni bodimo!

Ko so padali prvi pod streljo rodnega brata, pod pretvezo, da so izdajalci, je vpraševal in prosil: Koga so neki izdali! Tudi njemu so pozneje pritisnili s krivico označeni pečat izdajalca.

Ko je okupator začel z represalijami, je g. France hodil po vaseh in molil. Na prvi petek junija meseca 1942 so pobrali vse fante in može iz farne cerkve, kamor so prišli k maši. Nihče od stoterih se ni več vrnil. Koliko gorja in bridkosti se je zlilo takrat nad dolino! Koliko solz je preteklo. Ko je okupator streljal in so mrtve na lojtrskih vozovih vozili na pokopališča, ko nihče od domačih ni smel blizu, je g. France vključno prepovedi hodil za vozovi in molil.

Padali so od strani okupatorja, padali od lastnih bratov.

V septembrski noči 1942 je umiral tudi g. France, zadet od lastnega brata Slovenca, kateri se je v sovraštvu in zlobi znašal nad vsem, kar ni trobilo v njegov rog. Umiral je, kot so umirali prvi kristjani: z molitvijo na ustnicah. Umiral, kot jih je pozneje umiralo na stotine!

Koliko upov! Koliko nad! Koliko načrtov! Koliko življenj!

Ko bi vsako življenje pomenilo drevó, bi zrastel gozd. Ko bi vsak ubiti mogel goreti kakor bakla, bi se dolina v temnih nočeh

spremenila v morje plamenov. Ko bi vsak mogel postati grlj, bi lahko naredili grmado. In ko bi jo zažgali, bi kot mogočen kres označjal svetu o hudobiji človeka nad človekom!

Ali pa bi kot iskre zletele besede g. Franceta in se razlile nad dolino ter mirno in vdano prosile: *Oče naš, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!*

Jože Škrbec
Ranelagh

Tri novice

Prepoved

Škofje Vzhodne Nemčije so opozorili vernike, da je njihova dolžnost bojkotirati od oblasti organizirana „mladinska posvečenja“, ki hočejo v očeh ljudstva nadomestiti prejem zakramentov.

Redovnice v Franciji

V Franciji deluje danes okoli 11.000 tujih redovnic. Pripadajo 72 različnim redovnim družbam. Okoli 3000 teh redovnic je španske narodnosti. Velika večina je zaposlenih po raznih bolnišnicah in domovih počitka.

Nixon za Ukrajince

25 ameriških poslancev je prosilo Nixona naj se v pogovorih s sovjetskimi voditelji zavzame za večjo svobodo ukrajinske pravoslavne Cerkve ter za obnovitev delovanja ukrajinske katoliške Cerkve vzhodnega obreda.

Willebrands o patriarhu Atenagoru

Dne 11. julija 1972 je bil v Carigradu pogreb patriarha Atenagora. Udeležili so se ga tudi posebni zastopniki Svetega sedeža v Rimu: Kardinal Johannes Willebrands, predsednik Tajništva za zedinjenje kristjanov; nadškof msgr. Giovanni Benelli, namestnik Državnega tajništva; nadškof Salvatore Asta, apostolski pronuncij v Turčiji in duhovnik Pierre Duprey, podtajnik Tajništva za zedinjenje kristjanov.

Kardinal Willebrandes je v L'Osservatore Romano, v tedenski izdaji v španskem jeziku z dne 16. julija 1972, napisal lep članek o osebnosti rajnega patriarha Atenagora in o njegovem prizadevanju za zedinjenje vseh kristjanov.

Ekumenski patriarh Atenagora je bil eden izmed največjih prijateljev katoliške Cerkve in eden izmed najiskrenejših prijateljev papeža Pavla VI.

Atenagora je z velikim veseljem sprejel vest o izvolitvi papeža Janeza XXIII. Tedaj je izgovoril o njem znane besede: „Bil je človek, ki ga je Bog poslal; ime mu je bilo Janez.“ Papeža Pavla VI. je vedno imenoval Pavla drugega. S tem je hotel označiti ve-

ličino papeža Pavla VI. in poudariti važnost njegovega poslanstva. Njegovo mišljenje je bilo tako iskreno in čisto, da ne dopušča nobenega dvoma. To dokazujejo njegove besede in njegovi duhoviti govori, ki smo jih poslušali. O njegovih izrednih, plemenitih delih, ki jih je izvršil, pričā danes ves svet, vse krščanstvo.

Njegovo mišljenje je polno vere in ljubezni. Rodilo se je in se krepilo v molitvi in v službi Kristusa in Cerkve. Ko je postal diakon, je sprejel cerkveno ime Atenagora. Pozneje je bil arhidiakon in tajnik dveh nadškofov v Atenah, Melecija in Teoklita, metropolit v Korfú in nadškof pravoslavne Cerkve v obeh Amerikah. Slednjič je postal nadškof v Carigradu in ekumenski patriarh. Z očmi globoke vere je že v začetku svoje službe videl potrebnost, da se zedinijo vsi kristjani, in neločljivo zvezo, ki je med ekumenskim patriarhatom, ali kakor je rad govoril, med novim in starim Rimom.

Ko je bil v službi v Atenah in metropolit v Korfú, je vedno bolj spoznaval svojo pravoslavno Cer-

kev. Leta 1926 se je udeležil skupščine svetovne mladine v mestu Helsinki na Finskem. Bil je tudi tajnik pravoslavne in anglikanskega odbora, ki je imel v Londonu svoje zborovanje leta 1930 ob priložnosti zborovanja anglikanske skupnosti v Lambethu. Vse to je njegovo spoznanje pravoslavne in katoliške Cerkve še poglobilo.

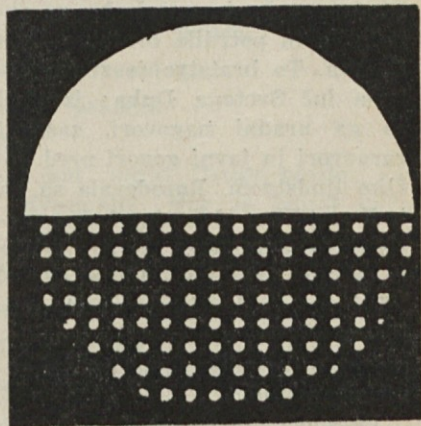
V Korfú je Atenagora našel Zahod in katoliško Cerkev. Tedaj je bilo na otoku okoli 4.000 katoličanov. Razmerje med pravoslavni in katoliškimi verniki je bilo napeto. Mnogi politični dogodki so to napetost še bolj množili. Metropolit Atenagora je med svojo škofovsko službo nemirne duhove pomiril. Obiskal je katoliškega nadškofa. Ta mu je obisk vrnil. Tako se je medsebojno razmerje med pravoslavni verniki in katoličani izboljšalo. Metropolit Atenagora je že tedaj poudarjal, da moramo v Kristusu gledati na to, kar nas združuje, ne kar nas razdvaja.

Ko je bil imenovan za nadškofa v Severni in Južni Ameriki, je preuredil grško pravoslavno Cerkev, ki je tedaj rastla in iskala poti do sedanje oblike, ki ji je Atenagora položil trdne temelje. Ustanovil je svojo bogoslovno šolo in v Manhattanu nadškofijo, kjer je še zdaj. V Združenih državah je začel spoznavati protestantske cerkvene skupnosti in iskati z njimi dobrih odnosov. Bil je tudi

v prijateljski zvezi s kardinalom Spellmannom.

Nadškof Atenagora je tako dobival, preden je bil izvoljen za ekumenskega patriarha, svetoven pogled na vse verske skupnosti. Spoznal je, da je naslov ekumenskega patriarha združen z nalogo, da pospešuje edinstvo vsega pravoslavja in edinstvo vsega krščanstva. Na to svojo vzvišeno cerkveno službo se je pripravljaj bogatimi skušnjami, ki jih je dobil v dušnopastirskem delu, z globoko vero in veliko ljubeznijo do Cerkve.

S tem duhom je patriarh Atenagora pripravljaj in sklical zborovanje vsepravoslavne Cerkve na Rodosu. Prvo zborovanje je bilo septembra 1961. Novembra 1967 je patriarh ustanovil in vodil v Chambesy zлізу Ženeve Osrednji pravoslavni svet ekumenskega patriarhata. V tem Osrednjem sve-

tu je bilo pozneje (leta 1968) IV. zborovanje vsega pravoslavja, na katerem so določili, da bodo pripravili sveto in veliko zborovanje vsega pravoslavja. Tako je bil eden največjih naporov patriarha Atenágora kronan s popolnim uspehom.

Zedinjenje vseh kristjanov, prav posebno obnovitev edinosti med pravoslavno in katoliško Cerkvijo, je bilo upanje njegovega življenja. „Ohranili smo Gospodov kelih, pa smo kljub temu razdelili Kristusa.“ Patriarh se je trudil, da bi prepričal vernike, pastirje in bogoslovne znanstvenike svoje Cerkve in vseh drugih Cerkva, da je potrebno premagati vse težave, da bi spet dosegli edinost. „Odpustiti moramo žalitve do sedemdeset sedemkrat in biti edini med seboj,“ je bila skupna izjava papeža in patriarha, ko sta se srečala v Jeruzalemu. Skupna srečanja v Jeruzalemu, v Carigradu in Rimu papeža in patriarha so zapečatila in potrdila bratstvo obeh Cerkva. To bratstvo je znova odkrila luč Svetega Duha; izražali so ga uradni nagovori, zasebni razgovori in javni govori pred božjim ljudstvom. Razodevala so ga tudi značilna dejanja, kakor zamenjava naprsnega križa, keliha in skupna molitev. Papež Pavel VI. in patriarh Atenágora sta molila v grščini in latinščini sveto-pisemsko besedilo Jezusove duhovniške prošnje.

Patriarh in papež sta skupno

izvršila dela, ki so zapustila trajne sledove v zgodovini Cerkve. Med temi deli je brez dvoma najznačilnejši njun odlok, s katerim sta izbrisala iz spomina in iz Cerkve izobčenje, izrečena leta 1054. To dejanje je naredilo na božje ljudstvo — tako v Carigradu kakor v Rimu — velik vtis. Verno ljudstvo se je veselo svojima višjima pastirjema zahvaljevalo za ta nepričakovani odlok. Od tedaj naprej ni bilo več nobenega zadržka, da bi se Cerkev v Rimu in Cerkev v Carigradu ne mogli med seboj imenovati sestri. Listina, ki so jo leta 1971 objavili v Rimu in v Carigradu pod naslovom „Tomoš Agapis“, je prepričljiv dokaz za to.

Od tedaj je patriarh v popolnem soglasju s svojim „starejšim bratom“ papežem učil, da je skupni cilj, ki so ga iskali in pričakovali kot dar božji, popolna skupnost obeh Cerkva v skupni verodržavi in v skupni udeležbi Gospodovega keliha. V poslanici, ki jo je patriarh poslal v božiču 1968 papežu, pravi: „Križ in kelih sta bila darova, ki sva ju izmenjala ob srečanju in istočasno molila tole molitev: Gospod usmiljenja, podeli čim prej mogoče našima svetima Cerkvama, vzhodni in zahodni, milost, da bi znova skupno obhajali Evharistijo in se spet skupno udeleževali uživanja njenih darov... Skupni kelih žari na obzorju Cerkve.“

Priredil Gregor Mali

+++ Bogosluzni HOLEDAR +++

3. N Dvaindvajseta navadna nedelja
Prvo berilo: Božja beseda vznemirja preroka. Drugo berilo: Tudi naše telesno življenje bodi daritev. — Evangelij: Odpoved nas privede k Jezusu.
Sv. Gregor Véliki, papež in cerkveni učitelj
8. P Rojstvo Device Marije, praznik
10. N Triindvajseta navadna nedelja
Prvo berilo: Prerok je Bogu odgovoren za grešnike. Drugo berilo: Ljubezen je spolnitev postave. — Evangelij: Brate je treba klicati k spreobrnitvi.
13. S Sv. Janez Zlatoust, škof in cerkveni učitelj, obvezni god
14. Č Povišanje svetega Križa, praznik
15. P Žalostna Mati božja, obvezni god
16. S Sv. Kornelij, papež, in Ciprijan, škof, mučenca, obvezni god
17. N Štiriindvajseta navadna nedelja
Prvi berilo: Odpuščajmo bližnjemu, da nam bo odpuščeno. Drugo berilo: Vedno smo božja last. — Evangelij: Odpuščanje nima meje.
Sv. Robert Bellarmino, škof in cerkveni učitelj.
19. P Sv. Januarij, škof in mučenec, neobvezni god
21. Č Sv. Matej, apostol in evangelist, praznik
24. N Petindvajseta navadna nedelja
Prvo berilo: Bog sodi drugače kot ljudje. Drugo berilo: Kristus je smisel življenja. — Evangelij: Bog je boljši kakor človek.
26. T. Sv. Kozma in Damijan, mučenca, neobvezni god
27. S Sv. Vincencij Pavelski, duhovnik, obvezni god
28. Č Sv. Venceslav, mučenec, neobvezni god
29. P Sv. Mihael, Gabrijel in Rafael, nadangeli, praznik
30. S Sv. Hieronim, duhovnik in cerkveni učitelj, obvezni god

Nova pota Cerkve v Čilu

Podoba Cerkve se spreminja. Te besede velikokrat ponovi škof Fernando Ariztía, od 1967 prvi odgovorni pastir zahodnega dela Santiaga. V Čilu je versko stanje naroda približno na isti stopnji kot v vsej Južni Ameriki. Ljudje so krščeni, niso pa v veri poučeni in skoraj nimajo stika s Cerkvijo.

Škof je hotel spremeniti obličje Cerkve. Potrebno je zblizanje med Cerkvijo in ljudstvom. Predvsem je treba iti med delavski sloj, ki sestavlja pretežno večino tega dela mesta. On sam je takoj šel stanovat v leseno hišico ne daleč od cerkve lurške Matere božje.

Ko so se l. 1968 začela slovita zavzetja zemljišč, je bilo škofu jasno, da mora biti Kristus prisoten med reveži, ker drugače jih bodo vodile lažne ideologije.

Kaj so bila ta zavzetja, „tomas de terreno“?

Velike skupine družin brez lastnega stanovanja so, organizirane po komunistih, zavzele privatne predele, vinograde, njive in tam postavljale šotore ali lesene lope. Prvo tako taborišče se je naredilo na zemljišču, lasti nadškofije, v neposredni bližini elektrarne Endesa. Orožniki so sprva skušali razgnati zavzemalce, a ljudje so kljubovali. Prvo zimo so prestali v dežju in blatu do kolien, pod stolpi visoke električne

napetosti. Več malih otrok je umrlo za pljučnico. Prvi teh malih žrtev je bilo ime Herminda. Vsa soseska je sklenila, naj se bodoče naselje imenuje po njej.

Državno podjetje za gradnjo stanovanj je l. 1969 zemljišče razlástilo in razdelilo med to skupino družin. Tako imajo vsak svojo hišico in državi plačujejo obrok za zemljišče.

Semkaj se je v začetku l. 1970 preselil škof Ariztía. V najeti, preprosti leseni hiši živijo trije duhovniki, med njimi škof. Sovražno okolje se počasi spreminja.

Ob naselju Herminda so začela rasti mnoga druga. Največje šteje tri tisoč družin. Vse to daleč od središča mesta, daleč od župnij. Občina, ki ima veliko takih naselij, je naenkrat narastla na 350.000 prebivalcev. To je Las Barrancas, imenovana občina-spalnica, ker nima virov zaslужka. Ni tovarn, ni nobene industrije, so sama delavska naselja.

Škof je imel svoj načrt: v vsako naselje je treba prisotnost Cerkve. Duhovnikov ni veliko ali pa se težko približajo ljudem. Zato se mora pastoralno delo izročiti redovnicam. Že od l. 1967 so nekatere skupine treh ali štirih redovnic začele živeti po naseljih. Ponavadi vsaj ena dela v kakšni službi, druga skrbi za hišo, vse

pa se udeležujejo v apostolatu. Daljša priprava staršev na krst otrok, priprava na zakon, vodstvo mater katehistinj, mladinske skupine, priprava na birmo, sestanki z družinami, začetna formacija odgovornih laikov; kjer ni duhovnika, tudi delitev sv. krsta — to je njih naloga. Duhovnik pride le enkrat na mesec za sv. mašo.

Škof je v stalnem stiku s skupinami, obiskuje naselja. Podpre vsako novo udejstvovanje v dobro ljudem, se razgovarja z vsemi. Ni ma pa stikov z oblastmi in se ne vmešava v politiko. Skrbi raje za bolj temeljito formacijo laikov, da se usposobijo za odgovornosti v Cerkvi in v družbi.

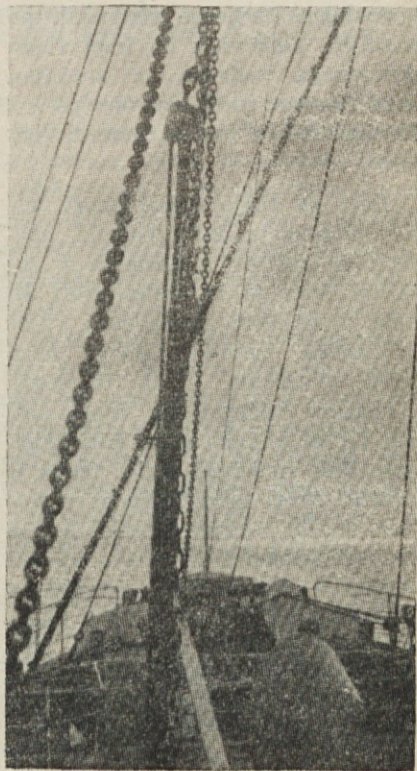
Organizira skupna srečanja pastoralnih skupin, tečaje, duhovne vaje. Priprava poročenih diakonov v vsem Santiagu je njegova naloga. V nekaj letih se je duhovno stanje v škofiji spremenilo.

Ko se je leta 1969 vršila škofijska sinoda, so zborovanja vodili trije laiki-delavci in en duhovnik. Škof je le sinodo začel z uvodnim govorom, med razpravami pa je sedel med drugimi na galeriji in poslušal debate. Njegovo spoštovanje do mnenja drugih mu pridobiva zaupanje in sodelovanje. Precej politizirani duhovniki hočejo pastoralno delo naravnati na določen tir, a škof z veliko modrostjo ohranja pravo smer za veliko večino vernikov in pastoralnih skupin. Zato se ti posamezni duhovniki znajdejo sami, ker

tudi večini kristjanov že sama beseđa politika ni všeč.

In bogoslužni prostori? V vseh teh novih naseljih ni nobene cerkve. Sestanki kristjanov, sv. maša, krst, vsa bogoslužna opravila se vrše v učilnicah vaških šol, v zasebnih hišah ali v poslopju soseske. Nekatera naselja imajo le seno lopo za bogoslužje.

Zakaj se ne grade cerkve? Prvi vzrok je v tem, da nočejo več prejemati od drugod denar za gradnjo, ker ljudje ne cenijo nekaj, za kar oni sami niso nič žrtvo-

vali. Drugo je pa sklep sinode, naj se ne gradijo nove kapele ali cerkve, ko je pa toliko ljudi v tem predelu brez strehe. Ponavadi kristjani želijo cerkvico, a škof je mnenja, da nič ne pomaga imeti kapelo, če bo samo za otroke, odrasli pa bodo ostali brezbrizni kot doslej. Zato imajo pastoralne skupine usmerjeno delovanje predvsem v čim večji stik z družinami in skrbe, da živijo na isti življenjski ravni kot njih sosedge. Cilj dela je postopna ustanovitev in rast krajevne cerkvene občine, kjer bodo laiki odgovorni za krščansko bogoslužno življenje skupnosti po naseljih. Duhovnik bo imel vlogo duhovnega vodnika in srednika med Bogom in ljudstvom po sv. Evharistiji in po zakramentu pokore.

Delo za večjo odgovornost laikov odgovarja duhu koncila, obenem je rešitev krščanstva v tej deželi, kjer je že treba znati živeti v velikem pluralizmu, kjer krščanska izročila nimajo moči pred pritiskom novih ideologij. Kristjani večkrat na svoji koži čutijo, da ni tako lahko biti kristjan. Zato ni odveč geslo: treba je plavati proti toku. Edinost v veri teh malih skupin vernikov bo zmožna premostiti preizkušnje ter ustvariti evangeljsko ozračje v Cerkvi, kjer zavzema škof v resnici vlogo pastirja po zgledu Kristusovem, ki je prišel, da bi stregel in dal življenje za brate (Mt 20, 28).

S. V. Škrbec

Pojasnilo

Med tuebinškim profesorjem pastoralne teologije Greinacherjem in nemško škofovsko konferenco je prišlo do napetosti zaradi neke Greinacherjeve izjave glede splava. Vodstvo konference je sedaj sporočilo, da je Greinacher zadevo primerno pojasnil, kar so škofje sprejeli kot opravičilo, ki omogoča profesorjevo nadaljnje sodelovanje v cerkvenih ustanovah.

Preveč zastarelo stališče belih

Zastopnik komisije za pravičnost in mir škofije Johannesburg v Južni Afriki je pri vatikanskih uradih obtožil škofa Hughga Boyla, da ima do vernikov črne rase „značilno zadržanje belcev“. Že leta 1970 je skupina črnih duhovnikov v tej deželi izpovedala, da jih imajo za duhovnike „druge vrste“. Med 26 škofi je dejansko samo eden črne rase, medtem ko ima 17.000 belih v deželi kar 25 škofov. Napetost med belimi in črnimi prebivalci Južnoafriške unije se čuti torej tudi na cerkvenem področju.

Smrt med konferenco

Med letošnjo konferenco poljskih škofov na Jasni gori v Čenstohovi je nenadoma umrl 76-letni poljski škof Kazimierz Kowalski iz Chelмна.

Kardinal Mindszenty papežu

Kardinal Jožef Mindszenty je 27. septembra 1971 na podlagi posebnega dogovora med Svetim sedežem in madžarsko vlado zapustil madžarsko zemljo in odšel v Rim.

Februarja 1949 je madžarsko sodišče obsodilo kardinala Mindszentyja na dosmrtno ječo. Prenašal jo je do znanih dogodkov leta 1956. Ob vstaji je bil osvobojen. A ta svoboda je trajala le nekaj dni. 4. novembra 1956 se je umaknil v hišo diplomatskega zastopnika Združenih držav Severne Amerike in tam živel do 27. septembra 1971.

Iz Madžarske je odšel na Dunaj. Tam ga je že čakal nadškof Casaroli, tajnik za javne zadeve. V Rimu ga je najprej sprejel kardinal Villot, papežev državni tajnik, nato pa sam sv. oče.

Vendar kardinal Mindszenty ni mogel ostati v Rimu. Po par tednih je odšel v Avstrijo, da bo tako bolj blizu Madžarski, ki jo je tako ljubil in za katero je toliko trpel.

Krdinalovo trpljenje in njegovo duhovnost pa lepo ponazarja pismo, ki ga je Mindszenty pred „osvoboditvijo“ poslal Pavlu VI.

Junaška zvestoba Cerkvi. „Želim zvesto vršiti svoje poslanstvo, ki ga imam kot nadškof in primas. To je bila moja želja, ko sem oznanjal resnico in branil pravice Cerkve in ko sem v dolgih in pogosto trpljenja polnih nočeh fizično in moralno veliko trpel. Z globoko vero v nadnaravno vrednost trpljenja sem molče nosil križ, ki mi ga je naložila božja Previdnost. Ko sem z vso vestnostjo presodil dolžnosti, ki mi jih nalaga moja služba kot škofa in kardinala, sem z namenom, da dokazem svojo nesebično ljubezen do Cerkve, obenem pa tudi da naredim konec težavam, ki sledijo iz dolge in vedno velikodušne gostoljubnosti, sklenil zapustiti poslaništvo Združenih držav Severne Amerike. Želim preživeti preostali čas svojega življenja na madžarskih tleh, sredi mojega dragega ljudstva, kljub težkim razmeram, v katerih bi moral živeti.

Če pa bi to ne bilo mogoče zaradi pritiska, ki je bil izvajan proti meni ali pa zaradi važnih interesov Cerkve, sprejemam tudi najtežji križ mojega življenja: pripravljen sem zapustiti svojo domovino, da v izgnanstvu nadaljujem življenje molitve in pokore za Cerkev in za svoj narod.

Sodbo o čistosti mojih namenov, o resničnosti mojih besed in o pravilnosti mojih dejanj prepuščam Bogu in zgodovini. Darujem svoje trpljenje kot zadostilno žrtev za Cerkev in za moj narod. Ne zanašam se na človeško pravičnost: samo Boga prosim, naj mi podeli svojo milost. Molim za svet pravičnosti in ljubezni. Iz globine svojega srca odpuščam vsem svojim sovražnikom.“

I. I.

(Nadaljevanje)

17.

Mamino pismo mi je tako priklicalo vedre spomine iz otroških let.

A takrat je bila mama še mlada in močna. Nekako v tistih letih je o njej dejal Pelkotov Jožek, občinski norček iz sosednje fare: „Planinka je debela, kot bi gada požrla.“ Večkrat je ta norček prihajal naokrog; ni bil prav pri pravi pameti; nekateri pa so govorili, da je bolj navihan kot neumen in mu táko potepuško življenje bolj godi. Povsod so se mu smejali, ker je vedno kako norčevsko duhovito uganil. Nisem razumel in še danes ne, zakaj naj bi bil kdo debel, če je gada požrl. A norček ima pač svojo pamet.

Da bi mama bila kdaj posebno debela, se tudi ne spomnim. Zakaj zame sta bila takrat samo

dva razreda ljudi: gospodujoči razred odraslih in stiskani razred otrok; drugih razlik nisem toliko videl in so se mi zdeli vsi odrasli precej enaki, naj bodo debeli ali suhi, visoki ali nizki — bili so odrasli in niso spadali v naš razred.

Tako je bilo v mojih otroških letih. Pozneje pa vem, da mama ni bila debela, ampak precej zgarena in suha; saj je obleka tako ohlapno visela na njej.

Ko se ji je začela oglašati starost, jo je nenadoma nekaj prizadelo, kot lahka kap, ki pa se je od nje popolnoma pozdravila. Zdravnik ji je namreč ugotovil visok krvni pritisk. Odtlej dolga leta, do smrti, ni več uživala vina, kar je bilo za njene razmere ob delu in žeji precejšnja žrtev. Ko so drugi pili vino, si je ona gasila željo s kakim čajem, pomarančo ali limono. In pa diete se je morala držati pri hrani.

Sedaj pa je prestopila že sedemdeseto leto in močno je začela pešati.

Brat mi o tem piše (24. aprila): „Iz Tvojega pisma vidim, da si v skrbeh zaradi mame. Mamino stanje je tako, kot je bilo: ležijo ne, hodijo, po malem tudi delajo, drugače so pa zelo slabotni in govorijo: ‘Le kako to, da nimam nobenega veselja do dela!’“

Zdravila bodo morali kar rabiati. Za poskušnjo so jih opustili dva dni in so bili tako slabi, da niso mogli po hiši do vrat, kar opotekali so se.“

Tudi mama sama govori o tem v svojem pismu (7. maja): „Teh sedem dni sem šla vsak dan na Poljane k šmarnicam. Zdaj ko je bolj topel zrak, sem kar bolj zdrava. Zdravila so le za silo in jih ne uživam rada, imajo vsaka strup v sebi; veliko dam na domače tavžent rože in kamilice. Lahka dela lahko delam; le tako sem slabotna, kar na dve uri moram kaj zaužiti, na dan pa eno uro počivati, to mi veliko pomaga.

Aprila sem šla včasih v gorico vezat trte. Oni dan sem komaj domov prišla, žejna nič kako; vzela pomarančo, da si bom žejo pogasila, pa sem kar zaspala. Zdi se mi, da preveč razkošno živim. Koliko sem v tem času pomaranč in limon imela. Zdaj šele spoznam, da me imajo vsi radi, pa

vendar sem se naveličala živeti; saj imam že malo mojih let ljudi, so že skoraj vsi pomrli.

Za zdravje ni treba prositi; naj se božja volja zgodi.

Vidim danes ljudi, kako bi radi samo dobro živeli in se križali bojijo, in nobenega petja ne slišim. Tudi jaz sem imela hud križ. Ko so nas partizani gnali v begunstvo, nismo vedeli za pot; smo zašli v kočevske gozdove. Strašno je bilo. Po takih strminah smo se plazili, da je bilo strah. Jaz sem začela pa peti: 'Marija, pomagaj nam vojskini čas, na tebe ozira se vsak izmed nas. Marija, vse ljudstvo ječi, Marija, pomagaj nam ti!' — kolikor sem mogla z močnim glasom. Partizani pa hudi!'

Čez teden dni mama nadaljuje in konča to pismo: „Danes, 15.

Farne cerkev sv. Trojice in na levi šola, oboje porušeno v revoluciji

maja, nadaljujem. Med tem časom sem se popolnoma pozdravila. Je bilo nekaj lepih dni. Sem tri dni listje grabila. Čutim, da ti veliko prosiš za zdravje in za vse, da bi bilo vse dobro pri hiši.

Tako čudno že pišem. Zime se že zdaj bojim.“

Mati je vse življenje bila tako skrbna in se je s preveliko zaskrbljenostjo gnala pri delu. To odseva še tudi iz drugih njenih pisem: „Pomagala bi si k zdravju, če ne bi imela nobene skrbi, da bi kar takovendan živela in da se ne bi v nobeno delo zakopala. Pa me je sedaj poleti spet napadlo; sem se spozabila, ko sem predolgo delala na vročem soncu.

Vsak dan mislim nate kakor na vse.“

In v drugem pismu spet: „Če malo delam, sem kar zdrava. Če se pa s silo zaženem v delo, mi pa zelo škoduje.

Večkrat mislim nate kakor na vse moje člane.

Lepo pozdravljen in blagoslov pošljem iz naše cerkvice.“

Taka je bila mati do smrti: polna skrbi, da se vse potrebno delo v vedu opravi. Še na smrtni postelji jo je skrbelo, da ne bi domači preveč časa izgubili zaradi njene bolezni in kadar bo umrla.

Ata, ki je bil prvi odgovoren za vse gospodarstvo, je bil prav nasprotno glede tega vedno miren, tudi sredi največjega dela. Takrat je včasih v najhujši poletni vro-

čini po kosilu celo rad legel in za uro ali vsaj pol trdno zaspal. Mama pa je katerikrat bila zelo huda: „Največ dela je, ti pa sredi dneva spiš!“ Ata se je pa zadovoljno smejal, češ da bo tako še več naredil.

Isto se je pokazalo pri gospodarstvu sploh. Mati je bila bolj zaskrbljena glede prihodnosti in je gledala na vsak dinar. Ata je bil brez posebnih skrbi, vsaj kazal jih ni, in ni toliko gledal na denar, ko je kupoval. Ni izbiral, ni se pogajal in je plačeval velikodušno.

Iz svojih študentovskih let se spomnim dogodka, ki govori o skrbeh naše mame.

Za praznik sv. Štefana po božiču in za ponedeljek po veliki noči je bila navada, da so vabili drug drugega sorodniki, prijatelji in znanci na obisk popoldne v zidanico. Na praznik sam ne, takrat se je moral vsak držati doma. Tako smo ta dan navadno imeli goste popoldne v zidanici, sedaj te sorodnike ali prijatelje, sedaj druge, kjer sem bil kot študent vedno tudi jaz.

To so bili zelo prijetni popoldnevi, ure veselja, prijetne prijateljske družbe, vesele pesmi, pa tudi modrih, pametnih razgovorov, poleg šale, ki seveda tudi ni manjkala. Tisti dan je bila z nami družina moje tete, mamine sestre. Njenega moža, ki smo ga vsi klicali za Gluščevega strica, smo otroci zelo radi imeli in bili ved-

no veseli njegovega obiska. Bil je veder, vesel, prijazen in tako je znal lepo pripovedovati, zlasti o svojih doživetjih z ruske fronte v prvi svetovni vojski. Bil je že močno plešast, čeprav še ni bil star. Ob tem sem se vedno spomnil ruskega mraza. Zakaj ta je bil kriv, da je bil že mlad revmatičen in je zgubil lase. Če je pa kot vojak utrujen kar na tla legel in zaspal, tudi če je bilo v snegu ali ledu, tako da je imel plašč primrznjen k ledu, ko je hotel vstati. In kako je znal peti ta stric — kot bi zazvonilo, ko se je on oglasil s svojim baritonom.

Pogovor je takrat v zidnici nanesel tudi na cerkev in na naše nedelje. Pa je dejal ta dobrodušni stric: „Jaz se v nedeljo tako odpočijem, ko grem k maši. Kakor hitro prestopim cerkveni prag, pozabim na vse skrbi in molim.“

„O, srečni človek,“ se je tedaj oglasila naša mama, „jaz pa tako težko molim, ker me vedno skrbi motijo.“

„Uboga mama, ki ima toliko skrbi“, se mi je takrat zasmilila. In sem šele takrat razumel nje-no nekdanjo tožbo, da ji skrbi včasih ne dajo spati. Prej se mi je to zdelo nerazumljivo.

Ko je izgubila vse in je s preostalno družino blodila brez poti po temnih kočevskih gozdovih, pa je kot pozabila na vse. Zatekla se je spet k pesmi: „Marija, pomagaj nam vojskini čas“...

V drugem pismu mati govori o

starosti in kako takrat včasih želja po delu še raste. Svojo izkušnjo pojasni z dogodkom, ki se je zgodil doma pri sosedovih (21. marca).

„Zame je najlepši čas, ko gre na pomlad. Kakšna mrzla sapa mi strašno škoduje. Tako je lepo v vinogradu delati; sem največ vse sama privezala. Včasih pa sem tako zanič; starosti se res ni treba veseliti.“

Petkova mati so zdaj nazaj, ko je bila taka suša, na starini kurili zraven hoste; pa je ogenj v hosto ušel in so najbrž gasili in so tam zgoreli, triinosemdeset let stari. Taka je s starim človekom, ki ne more mirovati; človek ima take želje, da dela še bolj ko mlad. Hčerke so strašno žalostne in pravijo: Deset otrok so zredili, pa ni bilo nobenega zraven, da bi jim dal kapljo mrzle vode.

Bog blagoslovi delo Tvoje. Ni je večje sreče za farane, kakor če dobrega duhovnika dobijo.“

V bratovem pismu na koncu napiše nekaj besed tudi mama. Pravi, da v vseh težavah računa na mojo molitev (20. avgusta): „Tudi jaz se oglašam, da sem zelo zanič; ne zdržim celi dan pokonci; močne hrane ne morem uživati, edino samo do navadnega kruha imam apetit, da je vsaj tri dni star pa zelo zapečen; to me drži pokonci. Čutim, da Ti prosiš zame, da sem vsaj tako, da mi ni treba ležati; vsaj lahka dela lahko delam, to je moja zabava.“

Karel Mauser o slovenski knjigi

Vem, da ljubezen do slovenske knjige tudi med vami peša prav kakor med našo mladino v Ameriki. Pri nas bolj kakor pri vas. To se pozna v izražanju, v oblikovanju misli in v pogovorih. Kdor opusti branje, temu počasi opeša besedni zaklad. In je navadno tako: ko mlad človek začuti, da dela napake v govorjenju, pride v zadrego, počuti se nesigurnega in kaj kmalu domačo besedo zamenja s tujo, v kateri je bolj doma in v kateri se hitro in lažje izrazi.

Slovenska knjiga je ena največjih vrednot, ki jo imamo v tujini. Odkriva nam domači izraz in slovensko dušo, odkriva nam tudi svet, v katerem zdaj živimo, toda skozi prizmo slovenskega čutenja. To je tolikšna vrednota, da je tudi mlad človek ne bi smel zavreči.

V tem aritmetičnem svetu je bolj kot kdaj potrebno, da znamo podoživljati, da se znamo s čustvom stikati življenja, ki navidezno monotono teče skoz nas in mimo nas. Dejansko te monotonosti ni, le zaradi nerazvitega čustvovanja se nam tako zdi. Življenje v resnici ni monotono, narobe, je kalejdoskop utripanj, vzponov, padcev, depresij, obupa in kesanja — toda vse to je skrito v človeški duši, v moji in vaši. Odkrivanje tega je delo skrbnega pisatelja, branje pa je vaja duha, da zna vse to podoživljati.

Prav zavoljo tega, dragi prijatelji, je branje tolikega pomena.

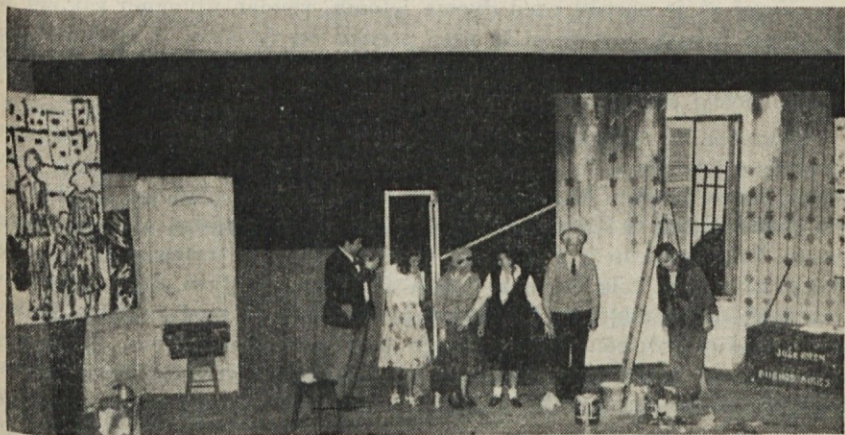
Prvič: Spoznavanje izražanja. Lahko občutite jutranjo ali večerno zarjo, pot skozi gozd, hojo čez travnik v cvetju zelo fotografsko. Vidite vse, v natančnih obrisih. Slikar bo taiste slike prenesel na platno, točne bodo in vendar vam slika pokaže nekaj več. Prelivanje barv, občutenja, živost — dušo okolja, tisto, kar je v vsaki, še tako navadni stvari. Prav to dela pisatelj z besedo. Slika, odkriva dušo,

barva, spreleva sebe v ljudi in v naravo. Odpira ti oči, te vodi od značaja do značaja, odkriva tebe samega. Čutiš, da si ti tudi ti, da si delček tega velikega življenja pa vendar sam zase celota, ki doživlja celo življenje v sebi z isto elementarno silo kakor velika skupnost.

To je moč knjige, moč pisane besede. Zavoljo tega je tako važno, da ne berete knjig samo zavoljo zgodbe. Brati jo morate skozi značaje ljudi, ki v knjigi nastopajo, zavoljo posebnih duševnih razpoloženj, ki jih ti ljudje imajo. Le tako branje vas bo bogatilo, vas trgalo iz stanja, v katerem danes toliki živijo.

Slovenska knjiga je v stiski. Nisem mislil, da se bo med nami tako brž zgodilo, toda prišlo je obdobje, ko že več ne poslušamo njenih prošnja. Kaj bo, ko odide rod, ki je rad bral, ki je iz knjig dopolnjeval v duši to, kar mu je trdo življenje vsak dan sproti odvezemalo? Ne dajte, dragi prijatelji, da v vas ostane samo še lupina duše, ne dajte, da bi ob vsej zunanji moči hodili skoz to življenje znotraj mrtvi. To so knjige, slovenska beseda, to so potočki, ki teko iz osrčja tistih ljudi, tistih pisateljev, ki žele, da bi se človek tudi v tem stoletju znal nasloniti na človeka, ga znal razumeti in postal boljši in plemenitejši.

Karel Mauser

V šaljivem prizoru „Ob prihodu v Argentino“ so na žegnanju v Slovenski hiši nastopili ge. Marjana Marn in Radojca šušteršič, gdč. Mojca Willenpart in gg. Maks Borštnik ter Stanko Jerebič. Prizor je napisal in tudi režiral g. Marijan Willenpart

ker
te ljubim

**Življenje piše
najganjlivejše zgodbe,
samo treba jih je
znati brati**

Nedolžno prijateljstvo

Karel se je poročil pred dvema letoma, vendar njunemu zakonu je manjkala novost, ker sta si že pred poroko vse dovolila. V zakonu nista našla nobene pobude in počasi sta se oddaljevala drug od drugega. Medtem je prišlo do nedolžnega prijateljstva.

Karel je bil zaposlen kot glavni tajnik važnega trgovskega podjetja. Imel je dobro plačo in zaradi važnosti svojega položaja je moral biti vedno dobro oblečen. V svoji pisarni je potreboval uradnico. Poslali so mu Julko, mladenko devetnajstih let. To je bilo njeno prvo službeno mesto. Pred kratkim je z odličnim uspehom končala trgovsko akademijo. Poleg znanja je bila še lepa. Imela je ljubko postavo, njen obraz je izžareval žarno mladost. Do sedaj je doživela le srednješolsko ljubezen z bivšim sošolcem. V resnici je te stvari niso skrbele. Samo pomilovalno se je smejala, kadar je srečala svoje prijateljice in prijatelje, ki so se sprehajali zaljubljeno objeti. Kako bi se mogla tako zgodaj za vedno navezati na neko osebo. Kadar je šla na ples, ji je seveda ugajalo, da so jo občudovali. Na zabavah se je tudi šalila s fanti, vendar je to storila na tak iskren način, da ni nihče mogel misliti, da bi delala to iz kakega slabega namena. Res, Julka je bila dobra, prijetna in očarljiva deklica.

Ni je skrbela ljubezen, mislila je namreč, da ima zato še čas in da se mora najprej izpopolniti in utrditi v svojem poklicnem delu.

Ker je bila zelo zmožna in se je za delo zanimala, so jo nastavili kot Karlovo tajnico.

„Če bo šlo tako naprej, boste kmalu moja naslednica,“ ji je Karel smehljaje prerokoval. Pogledala ga je z nevernimi očmi.

„In vi, kaj boste pa vi?“ ga je vprašala.

„Jaz bom postal šef podjetja,“ se je šalil.

„Oh,“ ji je ušlo, vendar se je hitro obvladala.

„Kaj ste hoteli reči?“ je hotel vedeti.

„Nič, nič posebnega.“

Hotela je reči, da bi ji bilo zelo žal, če bi on odšel iz pisarne, da bi ga zelo pogrešala, vendar je molčala in samo stresla svojo svetlolaso glavo.

Nekaj dni za tem je prihajal Karel v pisarno z žalostnim obrazom. Njegove oči so bile motne, brez bleska, ustnice so imele grenko potezo, kakor da bi zamolčal globoko bolečino, ki je ne more povedati. V takih trenutkih ni z nikomur slabo postopal, vendar njegovo vedenje je bilo drugačno kakor sicer. Julki se je smilil, kadar ga je videla žalostnega, vendar ni mogla razumeti vzroka tega vedenja. Saj je bil njen šef vendar zdrav in je imel mlado in lepo ženo. Ni bil srečen z njo? Ni z vsakim dnem rasla njegova sreča?

Včasih, kadar ji je podal kake tiskovine, sta se njuni roki slučajno za trenutek dotaknili, takrat je Julka čutila, kakor da bi električni tok šel skozi njeno telo. Čuden, nepoznan občutek se je zbuja v njenem srcu.

Nekoč jo je prijel za roko in ji rekel:

„Kako lepe roke imate, Julka.“

V zadregi se je nasmehnila in mu umaknila roko. Potem je bil zopet resen in zadržan, kakor so po navadi tovariši v pisarni. Nekega dne jo je vprašal:

„Kaj delate v prostem času, Julka?“

Pogledala ga je skoraj prestrašena, potem se je obvladala in nasmehnila.

„Nič posebnega. Ponavadi ostanem doma pri mami in ji pomagam pri gospodinjstvu. Moj oče je umrl pred leti, tako da jaz delam mami družbo.“

„Ah, seveda, razujem.“

„Kaj hočete reči?“

„Nič.“

Nekaj dni potem jo je povabil na sladoled. Trenutek je omahovala.

„Zakaj ne bi bila bolj odprta in prijateljska med sabo? Zakaj se ne bi poveselila kakor prijatelja?“ ji je rekel.

Šla sta v slaščičarno in ona je izbrala sladoled. Medtem, ko sta sedela pri mizi, je sladkoben glas pel: „Tako zelo sem zaljubljen...“

„Zdi se, kakor da ne znajo nič drugega,“ je rekla Julka in z zaničevanjem pogledala zvočnik.

„Kako?“ je vprašal on z nedolžnim izrazom na obrazu. Včasih se je vedel kakor velik otrok.

„Ah tista pesem, vedno ljubezen, ljubezen,“ je rekla ona smehljaje

„Res je,“ je pritrdil on. „Tudi meni se zdi neokusno govoriti takoj o ljubezni, kakor da ne bi mogli nekoga spoštovati in ceniti kakor prijatelja, posebno še, če so tovariši pri delu. Ko sva že pri tem, kako se počutite na svojem službenem mestu?“

Nasmehnila se je.

„Kdo se more počutiti slabo v vaši pisarni?“

Nekaj je zamrmral in potem utihnil. Naenkrat se je zdelo, kakor da bi nekaj v njem ugasnilo. Njegov obraz se je pomračil in užalostil.

„Kaj vam je?“ je vprašala Julka. Takoj ji je bilo žal, da je spregovorila.

„Nič. Dobro mi je,“ je odgovoril omahovaje.

„Seveda, kako vam ne bo dobro.“ Julka se je poskusila nekoliko ponorčevati, da bi rešila neprijeten položaj. „Imate dobro službo z možnostjo napredovanja, mlado in simpatično ženo, ki vas ljubi in razume, kaj še hočete...?“

Naredil je kretnjo, kakor da nekaj odklanja, ali da ga nekaj moti.

„Res je, veliko sem dosegel, imam dober položaj, mlado ženo, ki izžareva ljubezen in razumevanje, pa pustiva to,“ je naenkrat rekel in takoj nadaljeval: „Gospodična Julka, do sedaj nisem o tem nikoli govoril in tudi ne bi mogel, razen s tabo, Julka.“

Zardela je in hotela odkloniti, pa ji ni pustil do besede.

„Vem, kaj mi boš rekla, ženo imaš. Navsezadnje mislim, da te res ne zanima, če imam skrbi, če mi je včasih, da bi v trenutku vse pustil in ušel kamorkoli. Kaj te to briga kajne?“

„To...?“ je skoro vzkliknila.

„To?“ Njegove oči so gledale, kakor da bi prosil usmiljenje.

„Povej mi,“ kakor da bi bilo od njenih besed odvisno njegovo življenje.

„Ne, ni res, da me nič ne briga, gospod.“

„Klič me Karel, saj se poznava že več mesecev. Prosim, reci mi Karel.“

„Dobro, Karel,“ ga je ubogala.

Položil je svojo roko na njeno.

„Zakaj mora biti življenje tako? Res ni rešitve? Julka, ti mi lahko pomagaš v tej krizi. Samo malo razumevanja in človeške ljubezni, ker samo izvrševanje dolžnosti je mrzlo in mi nismo le stroji.“

Smehljaje mu je prikimala.

„Res je, nismo stroji. Lepo ste povedali in razumem vas.“

„Ne reci mi vi, tikaj me.“

„Da,“ je omahovaje pritrčila ona. „Zelo dobro te razumem, Karel. Ne vidiš, da nisem ravnodušna do tebe. V resnici čutim to že od dne, ko sva se spoznala.“

Otto Goldman — Mt. M.

(Se nadaljuje)

mladinska pošta

Pisatelj Mauser

med nami

Meseca aprila je bil med nami, posebno med mladino, pisatelj Karel Mauser iz ZDA. Škoda, da mnogo fantov in deklet ne pride zraven, na naša srečanja. Opazila sem ob tem resnico, da človek sprejme marsikaj samo po živem izročilu, posebno če je posrednik znana, a nepredomača oseba.

Res škoda za vse, ki niso spoznali pisatelja Mauserja osebno. Vendar, koliko si jih pa povabila ti s seboj, na srečanja z njim?

Kaj nam pomaga obžalovanje, če ničesar ne storimo za svoje bližnje.

Bolj kot tisti, ki ne pridejo zra-

ven, ste mogoče krivi vi, ki pride-te in ki poznate tovariše, ki se dr-žijo ob strani, pa jih ne povabite, jim ne olajšate prvega koraka.

Kdor pa kljub povabilu stoji ob strani, naj tam kar ostane. Kdor noče — temu ni pomoči. Vendar, bojim se, da bi marsikdo rad našel pot med vas, pa mu ne ponudite prijateljske roke.

**Zakaj starše skrbi
zame?**

Všeč mi je družba pri mladinskem zboru na argentinskij fari, kjer rad sodelujem. Med seboj se dobro razumemo, se zabavamo, ne da bi bilo kakega osebnega intimnega prija-

teljstva. Starše pa prav to skrbi, če ne hodim na faro s takšnim navdušenjem morda prav zaradi prijateljstva s kakim dekletom. Sam sem miren. Svetujte, naj še hodim k petju, ali naj pustim dobro argentinsko farno družbo in s tem spolnim željo staršev?

Starše verjetno skrbita dva problema, ki sta v zvezi s tvojim sodelovanjem pri omenjenem zboru; eden je narodnostni, drugi moralni.

Čim več boš v družbi argetinske mladine, bolj verjetno je, da boš našel v tem krogu dekcle, ki ti bo všeč, s čimer bo postala verjetno tvoja navezanost na slovenstvo manjša. Ni sicer nujno, a na žalost precej pogosto, da z ljubeznijo do drugorodca popusti slovenska zavest. Namesto, da bi našemu rodu pridobij člana, ga prej izgubimo. To je verjetno en del očetove in matere skrbi. — Drugo vprašanje pa je — kakšna je moralna vrednost deklet, ki jih tam spoznavaš. Starši tega ne vedo — zato jih skrbi. Duh v katerem so te vzgajali, je verjetno globlji in zahtevnejši kot moralno ozračje, ki ga vdihavamo navadno v vele mestu. Gotovo mislijo tudi na priložnost za greh, ki jo predstavljajo vaje v poznih urah, potj domov in podobno.

Skratka — stopil si v družbo, ki je sicer mogoče boljša od povprečnega okolja, a staršem neznana. Bolj slutijo, kot vedo, da te bo ta družba skušala odtrgati od marsičesa, kar je njim in danes še tudi tebi — sveto.

Odločal boš sam, a ne čudi se skrbi svojih staršev, marveč spoštuj jo.

Še eno vprašanje — hodiš tudi kaj v družbo slovenske mladine, sodeluješ pri slovenskem zboru, pri igralskih družinah, pri folklorni skupini?

In končno, koliko si star?

Odgovori si na ta vprašanja odkrito pa boš sam vedel za pravi odgovor tudi na druga vprašanja, ki si jih zastavil.

Rekli ste: „Piši odkrito!“

V enem od pisem v mladinski pošti v zadnji številki „Duhovnega življenja“ ste rekli, naj brez strahu pišemo tudi težja vprašanja. Verjetno za vas odgovor ne bo težak, meni je pa včasih do kraja hudo, ko ne vem, kako narediti, da bo prav. S fantom se npr. pogovarjava, sprehajava ali sediva in med tem se me hoče dotikati, več kot mi sramežljivost dopušča. Jaz postanem rdeča in ne vem, kaj naj bi naredila — on se pa smeje ali začne biti surov. Ne gre za predzakonsko občevanje — ker je on preveč previden, da bi si upal —, ampak jaz mu pa tudi ne morem vsega dovoliti, da bi se igral z menoj. Kako mi pomagate?

Hvala ti za zaupanje in za vprašanje, ki moti verjetno še marsikatero od tvojih vrstnic.

Prvič, draga moja, ne pozabi, da si oseba in božji otrok. Nihče nima pravice, da bi se s teboj igral in

ti, kot človek in posebej še kristjan, nisi poklicana biti igračka, marveč žena, prijateljica, mati.

Zdaj pa po vrsti. Spolno nagnjenje se navadno pri fantu javlja drugače, siloviteje kot pri dekletu, kar pomeni, da se ima včasih težje v oblasti in potrebuje pri tem tvoje pomoči. Pomoč pa ni v popuščanju, ampak v odkritem razgovoru. Povej mu, da si gotovih namigavanj ali dotikov ne moreš dovoliti ne iz strahopetnosti, ampak, ker gledaš na ljubezen kot nekaj več kakor le na medsebojno iskanje telesnih užitek.

Če fant tega ne razume ali je celo surov ali posmehljiv do tvojega čutenja, ga pusti tisti trenutek, kajti v njem ni drugega kot egoistično iskanje „igračke“. Če te ima fant resnično rad, bo skušal razumeti tvoje zadržanje in v razgovoru si bosta bližje, kakor bi si bila z ljubimkanjem. Seveda skrbi, da bo tudi tvoj razgovor odkrit a hkrati sramežljiv. Sramežljivost je namreč znak spoštovanja do velikih skrivnosti, ki jih nosita v sebi. Ko bo pošten fant videl, da je tvoje pojmovanje ljubezni globlje, te bo še bolj spoštoval in ljubil in bo lažje brzdal tudi svojo lastno naravo.

Zdržnost je dolžnost tako za fanta kot za dekle, a je mogoča le če si ti, dekle, močna. Iz ljubezni do tebe bo močan tudi tvoj fant.

Imaš prav — ne gre le za predzakonsko občevarje, ampak predvsem, da imata oba enake ideale, da ni enemu v posmeh, kar je drugemu sveto, da nista drug drugemu

igračka, ampak osebi, ki skupno rasteta in se pogumno borita za ideale ljubezni, čistosti, zaupanja — skratka — za ideale poštenega krščanskega življenja.

Pomagati ti žal ne morem, a Bog, ki to more, je vedno blizu. Prosi ga za moč, za razsvetljenje, Boš videla, da je to največja pomoč!

Zagrizeni si pomagajmo!

Ko gledam naše mlado življenje na prireditvah in med tednom v šolah ali v službah, mi včasih stisne srce skrb, ali bodo iz nas zrastle dobre, zdrave družine? Ali bomo samo narodno popuščali, ali pa tudi

Zbor mladenk iz Castelarja, ki ga vodi ga. Anka Gaser, na žegnanju 2. julija v Slovenski hiši

moralno, človeško in versko? Mislim, da bi morali dobri fantje in dekleta veliko bolj načrtno in zagrizeno pomagati mladim sovrstnikom z zgledom, z besedo in molitvijo. Kaj nam svetujete?

O tem je bilo že precej napisanega, tudi med našo pošto in težko, da bi mogel povedati kaj originalnega.

Samo dve misli:

1) Vsako popuščanje — je pot navzdol v vseh ozirih. Narodna brezbriznost bo imela posledice na moralnem in verskem področju na tak ali drugačen način in tudi obratno. Kdor popušča versko, se ne bo obdržal narodno. Ljudje smo pač enota. Ali smo osebnost, ki zna plavati tudi proti toku, ali smo delček mase, ki ga potegne za seboj veter ali tok javnega mnenja — ali ali.

2) Všeč mi je vaš izraz, naj „zagrizeno“ pomagamo mlajšim. Navadno se ljudje zagrizeno boré le sami zase — a kristjan, pa tudi Slovenec v zdomstvu, bi morala z isto zagrizenostjo pomagati svojemu bratu. V našem delu naj ne bo le razum, ampak vsa naša volja in strast. Upam, da se ne boste pohujšali. Strast je namreč najmočnejše gonilo za ustvaritev velikih stvari.

Rešitev ste torej našli sami. Uporablajmo torej naše strasti ne za iskanje svojega jaza — ampak za gradnjo skupnih duhovnih in tvarnih dobrin. Razložite to otrokom z besedo in zgledom.

Da se boš lažje spovedal

1. Naredim znamenje križa.
2. Pozdravim: „Hvaljen, Jezus!“ (Duhovnik reče: „Amen.“)
3. Rečem: „Zadnjikrat sem bil pri spovedi...“ (povem kdaj).
4. „Moji grehi so...“ (velike grehe povem po številu in z okoliščinami; od malih grehov zadoštuj, da povem nekatere).
5. Po zadnjem grehu rečem: „Moj Jezus, usmiljenje.“
6. Poslušam duhovnikove besede in kaj bom opravil za pokoro.
7. Molim kesanje: „Moj Bog, žal mi je...“
8. Duhovnik se poslovi z besedami „Hvaljen Jezus!“, jaz odgovorim: „Amen.“
9. Se pokrižam in odidem od spovednice.
10. V cerkvi se Bogu vsaj kratko zahvalim (poleg pokore) za spoved.

MOLITVENI NAMEN

Splošni: da bi med kristjani cvetelo posnemanje Kristusa in pričevanje zanj z življenjem po evangeljskih svetih.

Misijonski: da bi v mladih Cerkvah cvetele razne oblike posvetitve Bogu v skladu z evangeljskimi sveti.

V DRUŽINI

Mauser o družinski nedelji

Praznujete družinsko nedeljo. Družinski stiki so tisti, ki niso le najbolj ljubki, so tudi najbolj trdni. Vsaka družina je močna vse do tlej, dokler se člani znajo razgovoriti, drug drugemu potožiti težave in skrbi in dokler znajo skupaj deliti življenje vsakega člana družine. Iz iste korenine zrasli ostanejo z njo povezani, čeprav vsak zraste v svoj vrh.

Tudi naša skupnost je družina ali bi vsaj morala biti. Isto usodo delimo, v bistvu imamo iste cilje, čeprav do njih včasih hodimo vsak po svoji poti, iste skrbi pestujemo in z istimi težavami se borimo.

Slomškovo šolo v Ramos Mejiji obiskuje letos 140 otrok

Nujno potrebno je, da se ^{2?} od časa do časa srečamo. Združila nas je danes najprej nedeljska maša. Svoje osebne križe in skrbi pa tudi skupne križe in skrbi smo prinesli pred svojega Boga. Vsi smo ljudje z napakami, ljudje, ki padamo in vstajamo. Imamo pa željo biti dobri in to željo smo prinesli pred oltar. Na ta način smo se združili, stali smo pred svojim Bogom, ki nas pozna, ki ve za naše slabe in dobre strani. Pred Bogom smo ena družina in v Njem bomo ena družina tudi takrat, ko bodo vse telesne vezi med nami razrezane. Tako majhne in ničeve bodo tedaj vse razlike, ki nas zdaj včasih ločevajo in meglé dneve med nami.

In zdaj smo spet ena družina v tem domu. Če smo še pred kratkim z duhovnimi očmi gledali večnost na oltarju, smo se zdaj vrnili v čas, v svoje vsakdanje življenje. Toda eno nam je ostalo, tisto, kar bi morali vedno imeti pred očmi v vsakdanjem življenju: Gledati okrog sebe na sočlane slovenske družine in na dogodke v slovenski družini z večnostnega praga, odkoder smo se pred kratkim vrnili.

Lepše boš videl svoje brate in sestre. Ne bo ti težko pozabiti krivico ali žalitev, ne boš vrgel kamna na nikogar in če je kateri zadel tebe, boš bolečino lažje prenesel. Ne boš sodil, kakor si sodil, ne boš se imel za boljšega od drugih, ne boš z zamahom roke odpravil siromaka in imel boš odprto roko za tožbe potrlih in odprta usta za blago besedo.

Izpraševanje vesti o poklicnih dolžnostih

1. Se zavedam *zapovedi dela*? Spolnujem tisti delež dela, ki mi ga je Bog določil v veliki človeški družini? Vzamem zares svoje redno delo ali le za kratek čas? Sprejemem nase žrtve, ki so potrebne, da spolnim dano besedo? Prenašam utrujenost, napore in nevšečnosti, ki spremljajo redno zaposlitev?

2. *Kako delam?* Se zavedam odgovornosti za svoje delo pred Bogom in pred ljudmi: pred družino, pred gospodarjem, pred delav-

ci? Sem kriv škode ali nesreče zaradi površnosti? Se izpopolnujem v svojem delu ali poklicu? Sprejemem nasvete bolj izkušenih?

3. Sem pravičen *pri plači*, bodisi kot delavec ali delodajalec?

4. Znam delati z *nadnaravnim duhom*? Znam posvetiti svoje delo Bogu z dobrim namenom? Hočem biti le všeč ljudem, ali pa delam zato, da spolnim božjo voljo? Uporabim svoj delavni čas tudi za apostolat z zgledom ali s *primerno* besedo?

Pater Leppich razlaga sv. pismo

Iz sv. evangelija po Janezu

1. sept. 4, 1-6. Kristus je bil telesno utrujen od napora, a mi smo duševno oslabeledi zaradi mlačnosti. „Utrujenost dobrih“ je eden od značilnih slabih modernih pojavov. Gospod, varuj nas pred versko dremavostjo!
2. sept. 4, 7-16. V praznih rokah revežev se skriva božje plačilo. Dajmo veliko iz svojih rok, da bomo vredni prejeti vsaj nekaj iz božjih.
3. sept. 4, 17-26. Samarijanko je bilo sram, ker je imela šest mož. Današnji zvezdniki in zvezde pa hočejo biti poznani po svojih zakonskih oz. izvenzakonskih škandalih. Njihov zgleđ je v pohujšanje in povzroča padanje javne morale. Pa tudi — koliko molimo zanje?
4. sept. 4, 27-30. Velikokrat so spreobrnjenjci najboljši zagovorniki. Tudi ti moreš z molitvijo marsikaterega Savla spremeniti v Pavla!
5. sept. 4, 31-38. Hoditi s Kristusom med klasjem človeških množic ne velja samo za telovske procesije, ampak še bolj za trdo vsakdanjo hojo s Kristusom v duši po črnem asfaltu sredi brezbrizne mase.
6. sept. 4, 39-42. Odrešenik sprejme povabilo in ostane v mestu. Kako redko naletimo dandanes na dejansko in iskreno gostoljubnost!
7. sept. 4, 43-45. Galilejci so verjeli Gospodu že ob prvih čudežih. Mi gledamo čudeže in svetnike za dvajset stoletij nazaj, a se kljub temu večina ljudi ne odloči za Boga.
8. sept. 4, 46-54. Kristjani ne bi smeli radovedno iskati čudežev, a jih tudi ne prezirati — enostavno jim verjemimo, če so od Cerkve priznani.
9. sept. 5, 1-6. Bolniki niso „nadležni paraziti“ družbe, ampak so na svoj način Kristusovi prijatelji in sopotniki na cesti življenja. Kdaj si zadnjikrat obiskal kakega bolnika?

10. sept. 5, 7-16. Težko si mislimo, kako veliko je osamljenih ljudi. V naši ledeni dobi jim dajmo srce, gorkoto prijazne ljubezni.
11. sept. 5, 17-30. Če nas ljubezen do Boga ne nagne, da bi delali dobro, nas bi moral vsaj strah pred hudičem zadrževati, da ne bi delali hudega.
12. sept. 5, 31-38. Če ne iščemo oživljajoče luči evangelija, smo v nevarnosti, da nas preseneti ubijajoče izžarevanje moderne orožja.
13. sept. 5, 39-47. „...nimate božje ljubezni.“ To velja tudi danes. Ne ljubimo zadosti Boga in bežimo drug od drugega. Prosimo za pravo ljubezen.
14. sept. 6, 1-11. Dokler kruli v želodecu, ne smemo misliti, da bomo prišli do duše. Zato je še danes v toliko primerih potrebna istočasna skrb za telo in dušo.
15. sept. 6, 12-15. Še vedno milijoni in milijoni ljudi trpijo lakoto! Tisti, ki iz preobilja mečejo kruh v smeti ali ga malomarno pohodijo, bi zaslužili Kajново znamenje na čelo. Navadi se pobrati vsak košček kruha, da ne bo kdo hodil po njem!
16. sept. 6, 16-21. Spoštovanje do Križanega bi moralo zadrževati nesramno modo, ki uporablja velike križe zato, da pokrije goloto globoko izrezanih oblek ali le kot hipijeovski okrask.
17. sept. 6, 22-25. Če hočemo priti do pravega Kristusa, ga ne smemo iskati samo na veselih cestah sreče, ampak tudi na križevem potu trpljenja.
18. sept. 6, 26-31. Samo iskanje življenjskega standarda, užitkov, priznanja, vse to pomeni — seštevanje ničle k ničli. Ena ura mirnega premišljevanja pred tabernakljem ti bo razkrila, v čem je prava vrednost in smisel tvojega življenja.
20. sept. 6, 41-47. Kdor se ravna po zasanjanih idealih modernih popevk ali po poročanju škandal-dnevnikov, je podoben muham enodnevniciam. Samo kdor sprejme zahteve sv. pisma, bo deležen življenja brez konca.

21. sept. 6, 47-59. Bolje je vročekrven prepir o veri kot pa mrzla verska brezbržnost.
22. sept. 6, 60-71. Vera ni življenjski priboljšek, poobedek v jeseni življenja. Kristus ni nikdar niti za pičico popustil v nauku. Tudi zate velja — ali ali.
23. sept. 7, 1-13. Nekaj ni v redu pri tistih kristjanih, ki hočejo simpatizirati z vsemi ideologijami. Smo zmožni sprejeti nasprotovanje iz ljubezni in iz zvestobe do Kristusa?
24. sept. 7,14-18. Da smo učljivi pred Bogom, to je ena osnovnih kristjanovih lastnosti. Bog se upira prevzetnikom in razodeva malim.
25. sept. 7, 19-30. Ne zapiramo vere preveč v najbolj skrite koticke srca? Kristus je oznanjal svoj nauk na javnih trgih, čeprav je bil v nevarnosti, da bi ga prijeli.
26. sept. 7, 31-36. Kristusovi čudeži so ljudi bolj prepričali kot njegov nauk. Isto moramo ponoviti danes: če bomo mi, kristjani, uresničili socialni nauk Cerkve, se bodo dvomljivci hitreje vključili v božje ljudstvo.
27. sept. 7, 37-44. Ne morejo biti vse vere enake, ali neka nadvera. Kristusov nauk bo nujno predmet razpravljanja in celo vzrok za razhajanje duhov ali sovražno nasprotovanje.
28. sept. 7, 45-53. Tako kot so farizeji sovražili Kristusa, tako danes prepričani brezbožniki sovražijo prepričane vernike. Bog daj, da bi bil ti zmeraj med zasovraženimi — zaradi božjega kraljestva.
29. sept. 8, 1-11. Mohamedanci so ubijali prešuštnice. Judje so jih kamnali. Krščanska revolucija v morali pa temelji na odpuščajoči ljubezni.
30. sept. 8, 12-20. Kristus stoji dostojanstveno vzvišen pred svojimi nasprotniki. Tudi njegovi današnji pričevavci se dvigajo nad prezirljivce tako, kakor stolpi gotskih stolnic nad nekdanja pritlikava mesta.

TRETJI SVET

Na pismo stalnega odbora arg. škofovske konference je gibanje duhovnikov za tretji svet odgovorilo v začetku oktobra 1970 z daljšim odgovorom, ki so ga izdali v obliki knjižice (80 strani): *Nuestra reflexión*. Odgovor ima 7 poglavij: uvod, Cerkev in njeno poslanstvo, Verska resnica, Krščanski smisel osvobojenja, Poslanstvo duhovnikov, Socialna revolucija in Zvestoba in povezanost. Tu bomo povzeli le tisti deli odgovora, ki se nanašajo na socialno revolucijo, na socializem in nasilje.

Socialna revolucija

Škofje očitajo gibanju, da se je opredelilo za socialno revolucijo. Duhovniki odgovarjajo, da je beseda revolucija že pred časom izgubila marksistični prizvok in da to besedo uporabljajo zmeraj bolj tudi škofje znotraj in zunaj dežele in celo nekateri cerkveni dokumenti. Isto da se dogaja z besedami evolucija, reforma, sprememba struktur, osvobojenje, socializem.

Duhovniki za 3. svet pojmujejo revolucijo kot pospešen proces globalnih in radikalnih sprememb družbenih struktur, kot radikalno in hitro spremembo starega socialnega, gospodarskega, politične-

ga in kulturnega reda v novem bolj humanem redu.

Naštevajo različno zadržanje Cerkve do družbene stvarnosti v njeni zgodovini. Evangeljsko oznanilo se je začelo širiti v dobi suženjstva, kateremu je bilo seveda nasprotno. Zato pomaga pri oblikovanju fevdalne družbe, ki resni odpravila gospodovanja človeka nad človekom, se je pa vsaj humanizirala, ko je spremenila suženjstvo v tlačanstvo.

Fevdalni režim je nadomestil meščanski red, ki ga označujeta liberalni kapitalizem v gospodarstvu in republikanska demokracija v politiki. Uradno zadržanje Cerkve do novega reda je bilo v začetku nasprotno in sovražno, s časom pa je sprejela Cerkev novi red.

Meščanska družba je bila bližje evangeliju kot pa stara fevdalna, saj je poudarjala geslo: enakost, svoboda, bratstvo. V okviru in v duhu te družbe so se izvršile latinskoameriške revolucije, ki jih je uradna Cerkev, povezana s špansko krono, obsojala, domači kler pa se jih je aktivno udeleževal. Ko se je čez čas Cerkev sprijaznila z novo družbo, je celo te duhovnike, aktivne udeležence revolucij,

priznala za domovino zaslužne in posnemanja vredne može.

Zato sklepajo: Cerkvi kot vidnemu telesu je manjkal preroški čut. Ni uganila, kod je vel božji Duh in poganjal zgodovino.

Znašla, pravijo, pa se ni, ker je bila preveč povezana z „ustaljenim redom“. Cerkev je ekumenska po svojem namenu. Ni neločljivo vezana na nobeno kulturo. Zavoljo svojega poslanstva mora biti odprta ne le za vse rase in narode, marveč tudi za vse nove kulturne mejnike, za vsako novo generacijo, ki vstopa v življenje. Cerkev mora privzeti in spremljati v njegovem procesu vsako novo obdobje človeštva.

Zavoljo njene ekumenske razsežnosti je njena notranja obveznost, da se odtrga od statu quo neke dobe, ki ostaja zadaj, in spremlja zgodovinski proces vsake generacije in vsakega kulturnega mejnika, ki se poraja.

V prvi revoluciji v latinski Ameriki, ko je šlo za preganjanje kolonializma, so nekateri domači duhovniki spoznali zgodovinski trenutek in vstopili v revolucionarni tok. Danes se nahajamo pred novim obdobjem latinske Amerike, ki se silovito trudi, da bi se osamosvojila od velikih sil, ki so si razdelile svet. Ta globoka transformacija zahtev latinskoameriških narodov je na pohodu in se bo izvršila z nami, brez nas ali pa proti nam.

Cerkev mora spremljati, usmer-

jati in oživljati ta proces od znotraj. Človek vsake dobe se izraža v strukturah. Ko zgodovina označi nek statu quo kot arhaičen, navaja božji Duh Cerkev, da se vključi v novo stvarnost, ki se poraja v zgodovini. Zato se oni opredeljujejo za novo porajajočo družbo.

Socializem

Škofje hudo očitajo gibanju njegovo opredelitev za socializem, ki bi nujno vključeval tudi podružbenje proizvajalnih sredstev. Temu očitku odgovarjajo duhovniki s temi pojasnili.

Ne zavzemajo se za nek socializem, ki ga že poznamo, ampak za nekaj drugega. Menijo, da je možno in primerno vrniti dobro ime besedi socializem.

Ne zanikajo, da ni zakonito posedovati proizvajalna sredstva, če se govori abstraktno. Če predlagajo kot sredstvo za pospešitev novega družbenega reda, v katerem se bo preprečilo izrabljanje človeka po človeku, celotno in dokončno odstranitev zasebne lastnine proizvajalnih sredstev, je zato, da se zavrže konkretno rabo, kot jo izvajajo podjetja, ki temelje na dobičku. Glede tega da je dejal latinskoameriški episkopat v Mede-

llinu, da tukajšnji sistem podjetij in po njem njegova sedanja ekonomija odgovarjata zmotnemu pojmovanju glede zasebne lastnine in glede samega cilja gospodarstva.

Če priznavajo, da je lahko zakonita posest proizvodnih sredstev, pa nočejo reči, da je v vsakem konkretnem primeru res zakonita. Večkrat je namreč lahko nasprotna prvotnemu namenu dobrin, to je splošnemu namenu dobrin za vse. Zato sklepajo: od tod sledi, da ni nezakonito odpraviti določeno rabo te pravice, če se tako bolje zagotovijo nameni dobrin. Naravni zakon v tem pogledu je, da so vse dobrine za uporabo vsega človeškega rodu. Vse ostale pravice, pa naj bodo kakršne koli, tudi pravice do zasebne lastnine in do svobodnega kupčevanja, so temu podvržene.

Cerkveni dokumenti, pravijo, razlikujejo med zasebno lastnino, podružbeno ali socializirano in državno lastnino. Oni zagovarjajo primernost podružbenja, ne pa podržavljenja lastnine. Priznavajo, da kolektivistična rešitev lahko pomeni nevarnost, toda dejanska stvarnost, ki tlači sedaj te dežele, je kapitalizem. In iz tega škodljivega sistema in njenih krivičnosti iščejo rešitve. Škofje sami so izjavili, da potreba po hitrih in globokih spremembah obvezuje vse, da iščejo novo in humano, izvedljivo in uspešno pot do osvobojenja.

Zato gibanje predlaga sistem

podružbene lastnine in ne podržavljenja. Konkretno oblike bi bile lahko raznovrstne in tehniki naj poiščejo pota. Osnovne važnosti za osvobojenje ni toliko socializacija gospodarstva, ampak socializacija kulture in oblasti.

Njihov namen je zgraditi družbo, v kateri bodo vsi ljudje dejansko imeli dostop do stvarnih in kulturnih dobrin, družbo, v kateri bo izrabljanje človeka po človeku najhujše hudodelstvo, družbo, katere strukture bodo onemogočale to izrabljanje.

Niso proti zasebni lastnini, kolikor jo človek nujno potrebuje za osebno in družinsko življenje, pač pa proti individualnemu kopičenju kapitala.

Njihov cilj je takšen človek, ki bo zmožen, da stavi svoje darove v službo družbe, in takšna družba, ki bo posredovala vsakemu človeku vse potrebno za njegov vsestranski razvoj.

Socializem, ki ga zagovarjajo, ne bi vključeval totalitarnega in brezbožnega kolektivismu in verskega preganjanja, in ga tudi ni namenjeno zamenjavati s stalinizmom in njegovimi preganjanji in zločini.

Ta socializem naj bi bil nacionalen, ljudski, latinskoameriški, humanističen in kritičen.

Njihovo razmerje do nasilja

Eden izmed glavnih očitkov škofskove izjave proti duhovnikom za 3. svet je tudi, da zagovarjajo nasilje. Gibanje pojasnjuje svoj stališče.

Trdijo, da ne oznanjajo in ne podpirajo nasilja in da kritika zamenjuje in istoveti nasilje in socialno revolucijo. Menijo, da duh nasilja ni ne krščanski in ne človeški in soglašajo s Pavlom VI., ki pravi, da nasilje ne zagotavlja samo po sebi vzpostavitev pravičnosti.

Treba pa je priznati, pravijo, da je v latinski Ameriki na mnogih krajih takšno stanje krivičnosti, da je dejansko institucionalizirano nasilje. To ni tako vidno in impresionantno, toda veliko bolj razširjeno, globoko in trajno kot pa nasilje teroristov.

Zato da je treba obsoditi tudi to, ki poraja nasilje upora. V Cerktvi da je bilo od evangelijev naprej pa preko cerkvenih očetov navadno, da so javno obsojali krivično nasilje družbenih razmerij.

Čudno je, pravijo, da škofe pretrese le takrat, ko trpijo nasilje le mogočni in imenitni. Radi bi videli, da bi škofje vsaj tako energično kot revolucijo obsodili tudi brutalne represivne ukrepe policije, mizerne plače, predajo imperializmu, položaj Indijancev itd.

Menijo, da so zvesti katoliškemu nauku in tudi izjavljajo, da svoje poglede in delovanje podvržejo cerkvenemu učiteljstvu.

Preveč napreden?

Pred kratkim se je oglasil v rimski benediktinski opatiji pri Sv. Pavlu nov vizitator, ki je preiskoval, ali tamkajšnji opat Franzoni v redu opravlja svojo službo. Opata dolžijo nekateri italijanski krogi prevelike naprednosti. Prva preiskava (lani novembra) se je za opata ugodno iztekla.

Avstrijski novomašniki

Letos je v Avstriji prejelo mašniško posvečenje 69 diakonov. Od teh je 34 škofijskih duhovnikov, 35 pa redovnih. Število škofijskih duhovnikov se je nekoliko dvignilo v primeri z lanskim letom, število redovnih pa padlo. Od škofijskih novih duhovnikov je šest takih, ki so se kot „pozni poklici“ odločili za duhovniško službo potem, ko so že opravljali drugo službo.

V Grčiji

Poleg dosedanjih oddaj grškega radia bo oddajal odslej lokalni radio Komotini posebno nedeljsko versko uro. Vodil jo bo zahodnotracijski metropolit Matthaiakis s svojimi sodelavci. Pri rednih verskih urah na grškem radiu bo pravoslavna Cerkev nadalje le svetovalka, organizacija pa bo v rokah voditeljev celotnega radijskega programa. Iz Grčije tudi poročajo, da so omogočili mohamedancem božjo službo v krajih, kjer ni džamij, s pomočjo posebnega verskega služabnika in „potojuče molilnice“.

Hudičev advokat

Morris West — Jože Škerbec

Pod večer istega pomladanskega dneva se je kardinal Evgen Marotta sprehajal po vrtu, ki je obdajal njegov podeželski dvorec v Parioliju. Mnogo niže se je mesto prebujalo iz opoldanske zaspanosti in se vračalo k opravljanju z oglušujočim hupanjem vozil, hrupom motociklet in barantanjem kramarjev. Turisti so se vračali utrujeni iz bazilike sv. Petra, iz lateranske katedrale sv. Janeza in

iz Koloseja. Prodajalci rož so škropili šopke, da bi še poslednjič skušali zaljubljenca na Španski stopnišču. Zahajajoče sonce je oblivalo s svojo lučjo griče in strehe hiš, nad cestami pa je visela gosta in prašna megla in zidovje stavb se dvigalo sivo in utrujeno.

Zgoraj v Parioliju pa je bilo ozračje jasno in steze tihotne in njegova prevzvišenost se je sprehajala pod sklanjajočimi se vejami palm in vdihavala prijetni vonj jasminov. Visoko obzidje in železna mrežasta vrata so čuvala zatišje in bronasti grbi ob vhodu so spominjali obiskovalca na cerkveno stopnjo in naslove kardinala Evgena Marotte, akropolskega nadškofa, naslovnega škofa pri sv. Klemenu, prefekta obredne kongregacije, prefektovega namestnika pri najvišjem apostolskem sodišču, komisarja za razlaganje kanonskega prava, zaščitnika Sinov sv. Jožefa in Hčera Brezmadežne ter drugih dvajsetih velikih in važnih družb svete katoliške Cerkve.

Naslovi so bili visokozvoneči in tudi oblast, ki so jo pomenili, je bila obširna, vendar njegova prevzvišenost jih je prenašala z dobro voljo, ki je prikrivala prodoren razum in gospodovalno voljo.

Kardinal je bil nizke postave in čokat, z majhnimi rokami in kratkimi nogami, sijočim obrazom in z izboklo lobanjo. Njegove sive oči so se iskrile blagohotno in

mala in rdeča usta so se odražala od olivne kože. Imel je triu-šestdeset let, kar je malo za človeka, ki je dosegel kardinalski klobuk. Delal je z vnemo, toda brez pretiranega navora in mu je še ostajalo sil za vijugasto diplomacijo in izvrševanje oblasti v zaprti vatikanski državi.

Nekateri so mislili, da bo on prihodnji papež, drugi, številnejši, pa so menili, da bi moral biti naslednji papež bolj svetniški, manj zavzet za diplomacijo kot pa za pravno obnovo tako med duhovniki kot med laiki. Evgen Marotta se je zadovoljeval s čakanjem na izid. Dobro se je zavedal, da tisti, ki vstopa v konklave kot najverjetnejši kandidat za papeža, navadno ni izvoljen. In čeprav je bil papež res že postaran, še daleč ni bil mrtev in ne bi gledal s simpatijo človeka, ki bi koprnel po njegovih čevljkah.

Tako se je torej njegova prevzvišenost sprehajala po vrtu svoje vile v Parioliju, opazovala, kako se je sonce potapljalo za Albarskimi gorami, in premišljevala o dnevnikih zadevah z mirnim zadržanjem človeka, ki se zaveda, da bo navsezadnje le imel odgovor na vse.

Lahko si je dovolil to brezskrbnost. Po nepretrganem napredovanju je došel do visokega položaja, s katerega ga ni mogla spraviti ne zloba ne nenaklonjenost. Ostal bo kardinal, dokler ne umrje, knez po protokolu, škof po

nepreklicnem posvečenju in državljan najmanjše pa najmanj rariljive državnice na svetu. Bilo je veliko za človeka pri čvrstih šestdesetih letih. Pomenilo je še veliko več, ker ga ni ovirala žena ne nadlegovali sinovi in hčere in ni bil podvržen strastem. Dospel je do kraja, do koder sta ga mogla pripeljati njegov talent in prizadevnost.

Naslednja stopnja bi bil prestol sv. Petra. Toda to mesto je bilo visoko, na pol poti med svetom in preddvorom božanstva. Človek, ki nosi ribičev prstan in trojno tiaro, si nadene na svoja ramena kot svinčen plašč grehe sveta. Nahaja se sam na najvišjem vrhu, ki ga brijejo vetrovi. Pred svojimi nogami ima razgrnjeno preprogo narodov, nad sabo pa nezastrito obličje Vsemogočnega. Samo kak domišljav bedak bi mogel zavidati moč in sijaj in strah take kneževine. In kardinal Evgen Marotta še daleč ni bil kak domišljav bedak.

Ob tej večerni uri in ob jasnih je imel zadosti lastnih problemov.

Pred dvema dnevoma je našel na delovni mizi pismo škofa iz Valente, majhne škofije v siromašnem predelu Kalabrije. Škofa je poznal le nejasno in sicer kot strogega reformatorja in s političnimi nagnjenji. Pred dvema letoma je dvignil precej prahu, ko je odstavil dva podeželska župnika zavoljo neurejenega življenja

in upokojil nekaj postaranih župnikov zavoljo nesposobnosti. Število volilcev v njegovi škofiji se je znatno nagnilo h krščanskim demokratom in to mu je prineslo pohvalno papeško pismo. Toda bistrejši opazovalci, kot Marotta, so opazili, da je ta porast prišla iz vrst monarhistov, ne pa komunistov, ki so tudi dosegli rahel napredek. Škofovo pismo je bilo preprosto in jasno, preveč preprosto, da ne bi imelo kaj za bregom, in preveč jasno, da ne bi zbudilo sumničenja v skušenem bojevniku, kot je bil kardinal Evgen Marotta.

Začel je škof pismo s spoštljivimi in vljudnimi pozdravi. Nato je razložil, da je prejel prošnjo župnika in faranov iz krajev Gemelli dei Monti, naj bi začel s postopkom za proglasitev božjega služabnika Giacoma Neroneja k blaženim.

Ta Giacomo Nerone je bil umorjen od komunističnih gverilcev v takšnih okoliščinah, da bi lahko govorili o mučeništvu. Od njegove smrti so mu v obeh krajih in v bližnji okolici začeli ljudje sami od sebe izkazovati čiščenje in pripisujejo njegovi priprošnji več čudežnih ozdravljenj. Predhodna raziskovanja so potrdila sloves svetosti in na videz čudežni značaj ozdravljenj in škof je bil pripravljen sprejeti prošnjo in izročiti zadevo pravni preiskavi. Predno pa bi začel, je vseeno hotel prositi njegovo prevzvišenost kot prefek-

ta obredne kongregacije za svet in za pomoč, da bi določil v samem Rimu dva učena in bogaboječa moža: enega kot postulatorja zadeve, da bi organiziral preiskavo in jo vodil naprej, drugega pa kot branilca vere ali hudičevega advokata, da bi podvrigel izjave in priče najstrožjemu skrutiniju, v skladu z zadevnimi predpisi kanonskega prava.

Bilo je še več, mnogo več, toda to je bilo jedro pisanja. Možno je bilo, da bi imel škof svetnika na svojem ozemlju in sicer zelo ustreznega svetnika, ki je bil mučen od komunistov. Edina pot, kako dokazati njegovo svetost, je bila sodna preiskava, najprej v lastni škofiji in potem v Rimu pod okriljem obredne kongregacije. Prvi postopek bi morali napraviti v samem kraju pod oblastjo krajevnega škofa in po funkcionarjih, ki bi jih ta postavil. Navadno so bili krajevni škofje ljubosumni na svojo avtonomijo. Čemu torej to spoštljivo vabilo v Rim?

Kardinal Evgen Marotta je hodil po svojem skrbno urejenem vrtu in razmišljal o predlogu.

Gemelli dei Monti sta bila na skrajnem jugu Italije, kjer se čiščenja pojavijo, razširijo ter umrejo enako hitro, kjer je vera prevlečena s patino praznovernosti, kjer kmetje delajo z isto roko znamenje križa in znamenje proi urokom, kjer visi podoba Jezuščka nad posteljo, na podbojih kašče pa so nabiti poganski rogovi. Škof

je bil pameten človek, ki je potreboval svetnika za blagor svoje škofije, ni pa maral tvegati svojega dobrega imena s slovesni božjega služabnika.

Če bo šla preiskava dobro naprej, bo imel na razpolago ne le blaženega, marveč tudi šibo, s katero bo tolkel po komunistih. Če pa bo slabo uspela, bi del krivde padel na učena in bogaboječa moža, ki bi ju določil Rim. Premetenost je spravila v smeh njegovo prevzvišenost. Treba je le malo popraskati južnjaka, pa odkriješ lisjaka, ki zavoha pasti miljo daleč in napravi ovinek, da pride do kurnika.

Toda šlo je za nekaj več kot pa le za dobro ime nekega provincialnega škofa. Vmes je bila politika in manjkalo je komaj dvanajst mesecev do volitev v Italiji. Javno mnenje je bilo silno občutljivo za vmešavanje Vatikana v civilne zadeve. Antiklerikalci bi izrabili priložnost, da bi spravili ob dobro ime Cerkev, in imeli so že zadosti orožja, da bi jim dali v roke še eno več.

Šlo je pa še za globlje posledice, ki so se tikale bolj večnosti kot pa časnosti. Razglasiti nekega človeka za blaženega pomeni razglasiti ga za junaškega božjega služabnika, povzdigniti ga za zgled in priprošnjika vernikov. Sprejeti njegove čudeže pomeni priznati onstran vsakega dvoma božjo moč, ki je delovala na njegovo priprošnjo, da je začasno prekin-

la ali odpravila naravne zakone. Zmota v teh stvareh je nekaj nepojmljivega. Trdni ustroj obredne kongregacije je bil izdelan, da to prepreči. Toda pre nagljenost in nerodnost v preiskavi bi lahko povzročili hudo pohujšanje in oslabili vero neštevilnih vernikov v nezmotljivi Cerkvi, ki si prilašča neposredno vodstvo Sv. Duha.

Ko se je začelo mračiti in je zavel prvi večerni hlad, je njegovo prevzvišenost streslo. Bil je človek, ki se je navadil na oblast in ki je bil skeptičen do pretiranih pobožnosti, toda tudi on je nosil na svojih ramenih težo vere in v svojem srcu strah pred opoldanskim demonom.

Ni imel pravice, da bi se lahko motil. Od njega je bilo veliko bolj odvisno kot od drugih, zato pa bi bila kazen strožja, če bi ga polumil. Navkljub visokozvenečemu naslovu in svetni časti, ki ga je spremljala, je bilo njegovo glavno poslanstvo duhovno. Tikalo se je duš, njihovega zveličanja ali pogubljenja. Prekletstvo mlinskih kamnov bi moglo pasti ravno tako na kardinala, ki se moti, kot na župnika, ki ni zvest. Hodil je torej in resnobno razmišljal, medtem ko je prihajalo iz mesta rahlo blagglasno zvonjenje in so na vrtu začeli prepevati črički.

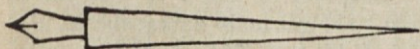
Ustregel bi škofu iz Valente in mu naklonil malo zmagoslavje. Poiskal bi mu dva moža: postulatorja, da bi izdelal primer in ga

predstavil, in hudičevega advokata, da bi ga uničil, če bi mogel. Najbolj važen je bil hudičev advokat. Njegov uradni naslov ga je natančno opisal: branilec vere. To je človek, ki ohranja vero čisto za vsako ceno, pa čeprav za ceno raztrganih src in strtih življenj. Moral bi biti učen, natančen in brez strasti. Moral bi biti hladen v presojanju in neizprosen v obsodbi. Lahko bi mu primanjkovalo ljubezni in sočutja, ne bi pa smel biti površen. Taki ljudje so redki in tisti, s katerimi je razpolagal, so bili že zaposleni v drugih postopkih.

Spomnil se je tedaj na Blaisa Mereditha, hirajočega in resnovernega gospoda, ki je že imel sivkasto barvo. Ta je imel potrebne lastnosti. Bil je Anglež, kar je izključevalo sum o političnih namerah. Toda, ali bi bil pripravljen? In mu je še preostajalo časa? Če bi bil zdravniški rek neugoden, bi mogel zavriniti tako težko nalogo.

Kljub vsemu je le že imel začetek odgovora. Občutil je zadovoljstvo. Počasi je še enkrat obhodil temni vrt, potem pa se vrnil v dvorec, da bi zmolil večernice s hišnim osebjem.

(Bo še)

ACLI in škofje

Na zadnjem zasedanju so italijanski škofje izjavili, da ostajajo pri dosedanjem stališču glede delavske organizacije ACLI. Najnovejše smernice te zveze ne prinašajo bistveno drugačne usmerjenosti in škofje ne vidijo razloga za spremembo stališča. ACLI bo torej ostala brez cerkvenih asistentov.

Katoličani pri mohamedancih

Svetovnega kongresa islamske omike v Alžiriji pod predsedstvom velikega šejka dr. Muhammada al Fahdama, častnega mohamedanskega prvaka, se je udeležilo tudi katoliško zastopstvo. Katoliške opazovalce je vodil alžirski nadškof Leon Duval.

Avstrijski misijonarji

V misijonih deluje danes 910 Avstrijcev in Avstrijk. Med temi je pa nad polovico starejših od 50 let. Največ misijonarjev (71 duhovnikov in 21 bratov) pripada Družbi božje besede. Med škofijami je najbogatejša Linz (168), za njo pa pride Gradec (110 misijonskih poklicev).

Ramsey pri pravoslavnih

Anglikanski primas dr. Ramsey je obiskal Bolgarijo, kjer je bil gost pravoslavnega patriarha Maksima. Sprejel ga je tudi član bolgarskega izvršnega sveta general Ivan Mihajlov. Ob vrnitvi v Anglijo se je primas ustavil v Bruslju, kjer se je srečal s kardinalom Suenensom.

svetovne

novice

Romanje študentov

Tudi letos se je ponovilo znano francosko romanje študentov v Chartres. Udeležilo se ga je okoli 6.000 študentov pariškega okraja in francoskega Zahoda. Za snov pogovorov na tem romanju so izbrali misel: „Ali je upanje res nesmisel?“

Cerkev odvisna od države

Odslej bodo grške oblasti zahtevale od vsakega duhovnika pravoslavne Cerkve potrdilo o pravilnem zadržanju do oblasti ter izjavo lojalnosti s sedanjim režimom.

Solidarnost med bogoslovci

Študentje jezuitske visoke šole v Muenchnu so začeli med nemškimi in avstrijskimi bogoslovci zbirati podpise za protest pri bratislavski vladi, ker je izgnala iz tamkajšnjega

semenišča nekaj bogoslovcev. To dejanje nasprotuje „najosnovnejšim človečanskim pravicam“, pravi besedilo protesta.

Odpoved palači

Ekvatorski kardinal Pablo Muñoz Vega je sporočil, da se bo papeški nuncij Luigi Accogli preselil v skromnejše stanovanje. Petnadstropno palačo, v kateri je doslej prebival le nuncij s tajnikom in strežniki, bodo porabili za središče katoliškega tiska ter drugih sredstev javnega obveščanja.

Pokoncilska sinoda

Poljski kardinal Wojtyła, krakovski nadškof, je na dan sv. Stanislava, s slovesno božjo službo začel cerkvena slavlja ob 900-letnici izbire Krakova za poljsko prestolnico. Po božji službi je začel pokoncilsko sinodo, ki so jo organizirale vse škofije krakovske cerkvene pokrajine.

Brez „katoliške filmske nagrade“

Letos ni žirija mednarodne katoliške filmske komisije podelila nobene „katoliške filmske nagrade“. Nobeden od predloženih filmov ni odgovarjal zahtevam in merilom filmske komisije.

Pozitivno v Angliji

Pol milijona ljudi je podpisalo prošnjo na ministrskega predsednika, naj prepove prodajati po kioskih pornografske revije. Poleg tega so se na Angleškem številne skupine še drugače lotile zaščite mladih, ki jih slabo čtivo in slike kvarijo.

Nekaj podatkov o svetovnem položaju

Dne 5. junija se je v Stokholmu začelo mednarodno zborovanje Združenih narodov o življenjskih razmerah na zemlji, predvsem o ozračju. Zborovanja se je udeležilo nad 1000 zastopnikov iz 112 dežel, med katerimi jih 70 pripada Tretjemu svetu. Zastopniki Svetega sedeža na tem zborovanju so bili: duhovnik Henri de Riedmatten, tajnik Papeškega sveta „Cor unum“ (eno srce); oče Edvard Boné, jezuit z vseučilišča v Bariju (Italija) in dr. Marija Terezija Gruber d'Uvernay (Francija). Papež Pavel VI. je poslal glavnemu tajniku tega zborovanja posebno poslanico, ki so jo prebrali prvi dan, 5. junija popoldne, preden so začeli svoje delo. Razpravljali so o naseljevanju v mestih, o živalih, o ozračju, o podnebiu, o vodi, o gozdovih, o petroleju, o smeteh.

O NASELJEVANJU V MESTIH

V mestnih okrajih živi 40 odstotkov prebivalcev na svetu. V petdesetih letih je naseljevanje v mestih doseglo svoj višek. Večina prebivalstva živi v mestih. Pomeščanjenje napreduje najhitreje med narodi, ki se razvijajo.

V deželah teh narodov se je prebivalstvo pomnožilo leta 1920 za 100 milijonov. Leta 2000 se bo pomnožilo število prebivalcev 20 krat. V deželah, ki so že industrializirane, se sprebivalstvo v isti dobi pomnoži samo štirikrat.

ŽIVALI

Na mednarodnem socialnem področju so ugotovili, da je človek povzročil, da je poginilo okoli 150 vrst ptic in živali. Na drugi strani zdaj sodijo, da je v nevarnosti, oziroma da postaja vedno bolj redkih 1000 vrst divjih živali.

ZRAK

Povzročitelji okuženja ozračja ne ogrožajo samo človekovega življenja, ampak povzročajo škodo večini dežel. Samo v Združenih državah spuste v zrak 143 milijonov ton kužnih snovi. To zastrupljeno ozračje je verjetno vzrok pljučnega raka, pljučnih nabreklih, vnetja dihalnih organov in drugih dihalnih bolezni. Okuženja povzročajo tudi motnje različnemu rastlinstvu. Zmanjšuje se rast rastlin, zmanjšuje žetev in njena kakovost.

PODNEBJE

Strokovnjaki trdijo, da človek vpliva na podnebje, ne da bi se tega zavedal. Nekateri izdelki človeških rok morejo po ugotovitvi znanstvenikov povzročiti po nekaj desetletjih velike spremembe v podnebjju.

GOZDOVI

Dve tretjini zemeljske površine na svetu, ki so jo pokrivali gozdovi, sta spremenjeni v rodno zemljo. Zato je nujno potrebno ohranjevanje gozdov, pogozditev in primerna gozdna uprava, če hočemo, da bodo prihodnji rodovi uživali te zaloge naravnih darov.

Stockholm, 12. junija 1972 je bil zaključek konferenc_e Združenih narodov o zaščiti človekovega okolja.

VODA

Povprečna prihranjena zaloga vode na zemlji je nespremenljiva, vedno ista. Toda prebivalstvo vedno bolj narašča. Vsak dan se rodi 200.000 novih človeških bitij. Prav to bo v daljni bodočnosti povzročilo velika, resna vprašanja.

PETROLEJ

Uporaba premoga, surove nafte in drugih petrolejskih proizvodov v industriji in za ogrevanje je v zadnjih stoletjih pomnožila za 10 odstotkov ogljikovega dvokisa v ozračju. Leta 2000 se bo ta odstotek pomnožil že na 25 odstotkov. Njegov stalni narastek bo mogel imeti usodne posledice za ozračje in za podnebje vseh krajev na svetu.

SMETI

Smeti, odpadki, ki so sad proizvodnje in splošne uporabe, delajo velike skrbi državnim upravam. Samo v mestu New York je smeti vsak dan 24.000 ton. Odstranitev smeti in odpadkov povzroča velike skrbi mestni upravi. To zadevo rešuje krožek preosnove odpadkov. Dr. Stephen Varro je predsednik ustanove Ecology Inc. of New York City, ki vsak dan spremeni 150 ton občinskih smeti v 60 ton rodovitnih snovi.

SLOVENCI

po svetu

Trst: Dr. Vrečar — zlatomašnik

Na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, je v Trstu obhajal 50-letnico mašništva dr. Ivan Vrečar, dolgoletni profesor in vzgojitelj številnih generacij slovenske mladine.

Rodil se je 21. decembra 1898 v Sostrem pri Ljubljani. Štiri leta je bil prefekt v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano. Leta 1926 je promoviral za doktorja bogoslovja. Polnost svojega duhovniškega poslanstva je odslej razvijal kot profesor verouka na klasični gimnaziji v Ljubljani. Po končani drugi svetovni vojni je prof. dr. Vrečar v svojem versko-narodnem prizadevanju zaoral globoke brazde med slovensko mladino na Tržaškem.

Nemčija: binkošno srečanje

Slovenski delavci in delavke, zaposleni v Zahodni Nemčiji, se že vrsto let zbirajo na svojem tradi-

cionalnem binkoštnem srečanju. Letos je bilo 21. maja v mestu Göppingenu. Udeležilo se ga je 2.100 naših rojakov. Na srečanje so prišli Slovenci iz vse Nemčije, zastopstva rojakov celo iz Francije, Švice in Avstrije. Ob 12. uri so imeli sv. mašo. Pela sta mešani zbor „Slomšek“ in moški zbor „Domači zvon“. Pridigal pa je msgr. Ignacij Kunstelj. Popoldne so bili pozdravni nagovori, deklamacije, zabavna tekmovanja z nagradami, pesmi zbora „Domači zvon“, vesele melodije kvinteta in srečolov z 2.000 dobitki. Geslo srečanja so bile besede Franceta Balantiča „Goreti hočem sebi, novim dnevom“. O srečanju je obširno poročal tudi Vatikanski radio. Msgr. Kunstelj pa je dejal: „Vaša binkoštna srečanja spadajo med najlepše prireditve, ki jih imate Slovenci v Nemčiji. Z njimi si utrjujete versko in narodno zavest, zato nadaljujte z njimi, čeprav zahtevajo mnogo dela in priprav.“

Župnik Vinko Zaletel — 60-letnik

20. julija je izpolnil 60 let življenja župnik Vinko Zaletel, ki je do malega vsem Slovencem po svetu znani popotnik. Rojen je bil v šentvidu nad Ljubljano. Kaplanoval je v Tržiču na Gorenjskem in v Trnovem. Po letu 1945 je postala vsa Južna Koroška njegova fara, stanoval pa je največ v št. Jakobu, šmiklavžu ob Dravi in sedaj v Vogrčah. Na Koroškem, Primorskem in v obeh Amerikah ter v Zapadni Evropi je imel okrog 1500 silno posrečenih predavanj s skioptičnimi slikami. Na oder je tudi postavil nič koliko predstave. S pravo duhovniško ljubeznijo pa se že leta in leta posveča svojim faranom v Vogrčah.

Slovenec dr. Janež —

duša misijonskega dela na Formozi

Dne 2. julija letos je vatikanski dnevnik L'Osservatore Romano prinesel poročilo o veliki bolnišnici „Santa Maria“ na Formozi, ki jo vodijo redovniki kamilijanci in je v njej za zdravnika-kirurga Slovenec dr. Janež Janež. Iz skromne bolniške ambulante se je v dvajsetih letih razrastla ta ustanova v eno največjih bolnišnic, kjer je bilo v letu 1971 6.500 bolnikov.

Po poročilu o delovanju bolnišnice vatikanski dnevnik takole nadaljuje: „Duša in vodja vsega dela je zdravnik-kirurg dr. Janež, ki se je z vsem srcem posvetil temu dobro-

delnemu apostolatu in uživa izredno spoštovanje ter zaupanje vseh redovnikov, bolničarjev, drugih zdravnikov, bolnikov in oblasti. On ima največjo zaslugo za porast vsega bolniškega dela v mestu Lotung. S svojo nesebično prizadevnostjo je dvignil bolnišnico na tako visoko stopnjo.“ V misijonski reviji „Popoli e Missioni“ je napisal o njem izčrpen članek Nereo Venturini, ki med drugimi omenja, da napravi letno okrog 3.000 operacij vseh vrst. S svojim brezplačnim delom za uboge pomaga dr. Janež misijonarjem pri širjenju evangelija.

Božidar Tensundern —

velik prijatelj Slovencev — umrl

26. julija so pokopali župnika Božidarja Tensunderna — velikega dobrotnika Slovencev. Pogreba se je uleležil tudi direktor slovenskih izseljencev msgr. Ignacij Kunstelj.

Župnik Tensundern je bil sicer Nmec po rodu in je deloval kot župnik na Westfalskem v Zahodni Nemčiji, a je bil vse življenje tesno povezan s slovenskimi izseljenci v Nemčiji. Iz ljubezni do njih se je naučil slovenskega jezika in ga ne navadno dobro obvladal. Med zadnjo vojno je lajšal trpljenje slovenskih izgnancev, ki so jih nacisti pregnali s svojih domov. V znak priznanja ga je ljubljanski škof Jeglič že leta 1928 imenoval za duhovnega svetnika. Isto je storil po zadnji vojni tudi mariborski škof Držečnik.

med nami v Argentini

Drama Pilatova žena

Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije in Slovensko gledališče v Buenos Airesu sta priredila predstavo sakralne drame tržaškega pisatelja Alojza Rebule **Pilatovo ženo**. Krstna predstava je bila v Slovenski hiši v petek, 4. avgusta, ob 21, ponovitvi pa še v soboto in v nedeljo, 5. in 6. avgusta.

Delo je dramatisiral in režiral Nikolaj Jeločnik, ki je kot prolog v dramo podal manifest na gori po Mateju, upodobitev, scenografijo in kostumografijo pa je zamislil arh. Marjan Eiletz. Gallo, soprogo Poncija Pilata, je igrala Pavči Eiletzeva, Deboro, njeno služabnico, Lučka Potočnik, Poncija Pilata Frido Beznik, Kajfo Lojze Rezelj, apostola Janeza Janez Zorc, dekuriona Kvadrata Janez Jerebič, Marijo, Jezusovo mater, Marija Kačar-Finkova. Jezusov glas je posnel na trak Stanko Jerebič.

Uprizoritev drame je bila izvedena dognano in z globoko doživetostjo in je ugajala številnemu občinstvu.

Koncert pevskega zbora Gallus

V veliki dvorani Slovenske hiše je pevski zbor Gallus priredil v soboto, 22. julija, koncert slovenske zborovske pesmi. Oder je primerno uredil in okrasil z Gallusovim kipom slikar Andrej Makek.

V 1. delu je Gallus zapel naslednje pesmi: Sattner: Opomin k petju; Adamič: Nocoj se mi je sanjalo; Mirk: Dekle, to mi povej; Volarič-Šijanec: Rožmarin; Kernjak: O ti preburna ženska stvar; Tomc: Majska noč; Jobst: Travniki detijo; Prelovec: Pomlad; Tomc: Vlahi; Lajovic: Kroparji in Foerster: Planinska.

Program 2. dela je obsegal pesmi: Sattner: Nazaj v planinski raj; Krek: Tam na vrtni gredi; ukrajinski: Tri pota (Topotnicki) in Dekle in rutica (Kolesi); Šijanec: Dos palomitas (argentinska); Lipar: Zemlja govori; Gerbič: Čebelar; Gallus: Suum cuique; Tomc: Napojnica in Jobst: Pevec.

Zbor je vodil njegov dirigent dr. Julij Savelli, solistične vloge pa so odpeli sopranistka Marija Marinčkova, tenorist Silvo Lipušček in bari-tonist Janez Mežnar. Zbor, ki je znova pritegnil nekatere nekdanje pevce in tudi nekaj mlajših, je speš dokazal resno pevsko šolo in zmo-gljivost ter prilagodljivost za raz-ne glasbene sloge. Hvaležni poslu-

šalci, ki so povsem napolnili dvorano, so z dolgotrajnim ploskanjem nagradili dirigenta in pevce in izrazili željo, da bi Gallus vsako leto razveselil ljubitelje slovenske pesmi s celovečernim koncertom.

Slovenska cerkev

Gradnja spominske cerkve Marije Pomagaj v Buenos Airesu, za katero je msgr. **Anton Orehar** blagoslovil

Dvorano Slovenske hiše je za žegnane na 1. julijsko nedeljo okrasil z veliko sliko Marije Pomagaj slikar **Stane Snoj**

temeljni kamen med polnočnico v Slovenski hiši, lepo napreduje. Železobetonsko ogrodje cerkve in dvonadstropne stavbe za šolske prostore že stoji. Sedaj izvršujejo zidarska dela in vodno ter sanitetno inštalacijo. Železobetonska dela je izvršil podjetnik **Štefan Drenšek**, zidarska pa opravlja podjetnik **Janez Kokalj**. Načrte je napravil in vodi gradnjo arh. **M. Eiletz**.

Tudi nabiralna akcija lepo poteka. Rojaki iz Buenos Airesa spremljajo gradnjo slovenske cerkve z razumevanjem in darežljivostjo.

Duhovne vaje

V zadnjem tednu julija in v prvem za dekleta in za izobražence. Oboje njih vaj v San Miguelu duhovne vaje tednu avgusta so bile v Domu duhovso trajale od petka zvečer do nedelje popoldne. Vodil jih je p. **Ivan Caserman D. J.** Deklet je bilo 44, izobražencev pa 26.

Občni zbor zavetišča

Na 3. občnem zboru zavetišča dr. **Gregorija Rožmana**, ki je bil v Slovenski hiši v nedeljo, 30. julija, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik **Matevž Potočnik**, podpredsednik **Ivan Ahlin**, tajnik **Marijan Šifrer**, podtajnik **Martin Duh**, blagajnik **ing. Anton Maticič**, podblagajnik **Leopold Lah**; odborniki: **Ivan Makovec**, **Stane Mustar**, **Božo Šušteršič**, **Janez Jakoš**, **Jože Grabnar**; namestniki odbornikov: **Jože Guštin**, **Ivan Kožar**, **Franc Šturm**, **Janez Janežič**, **Lovro Tomažević**; nadzorni odbor: dr. **Jože Dobovšek**, prof. **Vinko Logar** in **Pavle Novak**.

Novice iz Slovenije

Nov slovenski misijonar

V misijone na Madagaskar je odšel za pet let **Janez Slabe**, kaplan v Zagorju ob Savi, rojen leta 1944 v Bukovščici.

Franc Sekovanič — umrl

14. julija je umrl v Radovljici **Franc Sekovanič**, radovljiški župnik, v 77. letu starosti. Rajni je bil v prvem delu svojega duhovniškega življenja — kot pater Krizostom — zelo znana in delovna osebnost, posebno na področju mladinskega dušnega pastirstva. Kot radovljiški župnik (po letu 1945) je bil zelo priljubljen, delaven in predvsem dober.

Novi župniki v ljubljanski nadškofiji

Za župnike so bili imenovani: **msgr. Viktor Zakrajšek** (69 let) za novo župnijo Tržič-Bistrica; **Anton Vidmar** (43 let) za župnijo Tržič in Lom; **Anton Gosar** (47 let) za župnijo Cerklje na Gorenjskem. Za upra-

vitelja pa so bili imenovani: **Janez Rihar** (30 let) za župnijo Ljubljana-Moste; **Milan Čučnik** (35 let) za Krško; **Franc Urbanija** (30 let) za Črnomelj; **Franc Mikuž** (27 let) za župnijo Tržišče; **Štefan Stele** (42 let) za Prečno; **Vinko Dragoš** (32 let) za Trebelno.

Katehetsko posvetovanje v Želimljah

Medškofijski katehetski svet je letos že tretjič priredil v salezijanskem zavodu v Želimljah 31. julija enodnevno katehetsko posvetovanje. Vsebina posvetovanja je bila: **Verska vzgoja predšolskih otrok**. Predavala sta profesor dr. **Valter Dermota** in župnik **Jože Bertancelj**. Prvi je govoril o temi: „Zakaj pripisujemo predšolski vzgoji tolik pomen (kulturni, psihološki, globinsko psihološki in sociološki vidiki predšolske verske vzgoje). Drugi predavatelj pa je govoril o snovi: „Starši so glavni verski vzgojitelji predšolskih otrok“.

ŠENTRUPERT NAD LAŠKIM

Sv. misijon v šentrupertu nad Laškim je bil letos (1972) v pobinkoštne tednu, od binkošti do Pre-svete Trojice. Omembe vreden je zato, ker je uspel stoodstotno in ker gre za slovensko župnijo, kjer se je v kljub stiku z modernim svetom ohranil stari, zdravi verski duh in versko življenje. Zaradi odcepitve nove župnije Svetina in odseljevanja župnija šteje danes samo še 1260 duš. Dobra polovica župljanov se bavi s poljedelstvom, ena četrtna

Je rudarjev, druga četrtina so delavci po tovarnah v Celju, Štorah, Šentjurju in Laškem. Župna cerkev sv. Ruperta je bila zidana 1727, pozneje je zgorela, pa bila zopet obnovljena. Župnija se razprostira na obširnem svetu, posejanim z rodovitno zemljo, duhtečimi travniki in gostimi listovci. Več kot polovica župljanov ima do župne cerkve nad eno uro, najoddalnejši tudi dve uri. Vkljub tolikšni razkositosti in slabim potom znaša povprečni nedeljski obisk 500—600 vernikov, od teh moških okoli 200, žensk 300, otrok 100. Lani je bilo razdeljenih 13.000 sv. obhajil. Pri tem je treba vedeti, da je okoli 200 samih predšolskih otrok. Misijona se je udeleževalo in prejelo sv. zakramente 99 odstotkov. Sv. obhajil je bilo v času misijona 3300! Ljudje so duhovno razgibani, naročenih imajo 90 Družin, 40 Ognjišč in 28 Mohorjev, ki jim pa niso posebno všeč. Pred 130 leti je ustanovil prvo šolo v Šentrupertu Jožef Rozman, poznejši ravnatelj šentandraškega bogoslovnega sementišča, profesor pedagogike in katehetike, nadzornik vseh škofijskih šol, nazadnje lavantinski častni kanonik in dekan v Konjicah. V svoji šoli je zbral vsako nedeljo čez sto otrok. Danes je v šentrupertu popolna osemletka, na kateri poučuje osem učiteljev.

Povprečno imajo družine po pet otrok, nekatere tudi po devet. Letos bodo imeli novomašnika salezianca Ulaga, imajo pa še tri bogoslovce in sedem redovnic. So pa do-

bri, izgledi za nove duhovne poklice. Starši radi darujejo svojega otroka neposredni službi božji, otroci so pridni, sprejemljivi, lepo vzgojeni, župnik g. Franc Drevenšek se kot goreč duhovni oče in odlični organizator že od leta 1947 povsem žrtvuje za svoje župljane. Bil je tudi ponovno kaznovan in zaprt. Obnovil je staro kaplanijo in uredil moderno veroučilnico. Vseh šolarjev je 227. V cerkvi je preperete klopi zamenjal z ličnimi stoli. Sam vodi tudi cerkveno ljudsko petje in se v glavnem v cerkvi moli pevajoč.

Najstarejši misijon, ki ga pominjajo župnijska kronika, je bil pred sto leti (1870). Vodili so ga trije slovenski jezuiti, znani širitelji pobožnosti Srca Jezusovega: oo. Doljak, Valjavec in Kos. Po sto letih so misijon imeli zopet jezuiti: oo. Berden in Remec. V teku sto let so v šentrupertu misijonarili ponovno lazariisti in salezijanci. V šentruperski župniji je bil rojen svetovno znani filozof jezuit dr. Franc šanc. Petkrat ali sedemkrat je v izvornika prebral vse Aristotelove spise, napisal učeno razpravo o Aristotelovem razlikovanju med materijo in formo, Zgodovino filozofije in knjigo Stvoritelj svijeta. Umrli je star 71 let kot profesor na jezuitskem filozofskem inštitutu v Zagrebu 31. januarja 1953.

Šentruperska župnija obeta še veliko dobrega za domovino in Cerkev. Želimo, da se nad njo razliva milost Sv. Duha kakor ob letošnjem misijonu!

UVODNIK	Slomšek — slovenski svetnik?	513
SODOBNA VPRAŠANJA	Pastirsko pismo škofov Jugoslavije o veri .. Spoved v življenju kristjana	514 517
	Dogma in teologija.....	524
	Tretji svet	558
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Pet let po encikliki 'O delu za razvoj narodov' Bogoslužni koledar	520 535
	Nova pota Cerkve v Čilu	536
RAZNO	France Kramarič — žrtev brezbožnega komunizma	530 532
	Willebrands o patriarhu Atenagoru	540
	Spomini na mater	539
	Kard. Mindszenty papežu	555
	P. Leppich razlaga sveto pismo	555
ZA MLADINO	Karel Mauser o slovenski knjigi	544
	Nekaj podatkov o svetovnem položaju	568
	Ker te ljubim	546
	Mladinska pošta	549
	Da se boš lažje spovedal	552
V DRUŽINI	Mauser o družinski nedelji	553
	Izpraševanje vesti o poklicnih dolžnostih ...	554
ROMAN	Hudičev advokat	562
NOVICE	Svetovne novice	567
	Slovinci po svetu	570
	Med nami v Argentini	572
	Novice iz Slovenije	574

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzija, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

V Argentini in obmejnih državah: 50.— pesov; v ZDA in Kanadi: 7 dolarjev; v Avstriji: 125 šilingov; v Italiji: 2.800 lir; druga protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“ ter stalna zaglavja: arh. Jure Vombergar.

